

СТОПАНСКА БАНКА АД - СКОПЈЕ

**Финансиски извештаи и
Извештај на независните ревизори
за годината што завршува
на 31 декември 2014**

СОДРЖИНА

	Страна
Одговорност за финансиските извештаи	1
Извештај на независниот ревизор	2
Извештај за сеопфатна добивка	3
Извештај за финансиската состојба	4
Извештај за промени во капиталот	5
Извештај за паричниот тек	6 - 7
Белешки кон финансиските извештаи	8 - 83

ОДГОВОРНОСТ ЗА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Раководството на Стопанска Банка АД, Скопје (во понатамошниот текст “Банката”) е одговорно за подготвување на финансиските извештаи за секоја финансиска година во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување (“МСФИ”), кои даваат вистинска и објективна слика на финансиската состојба и резултатите на Банката за годината.

По извршените испитувања, раководството на Банката има разумни очекувања дека Банката има адекватни ресурси да продолжи во своето оперативно делување во блиска иднина. Поради таа причина, раководството на Банката продолжува да го применува принципот на континуитет во подготовката на финансиските извештаи.

Во подготовката на овие финансиски извештаи, одговорноста на раководството на Банката вклучува обезбедување на:

- Избор и конзистентна примена на соодветни сметководствени политики;
- Проценки и расудувања кои се разумни и издржани;
- Сметководствените стандарди кои се во примена се следат, а нивното материјално неприменување е обелоденето и објаснето во финансиските извештаи; и
- Финансиските извештаи се подготвени врз основа на принципот на континуитет освен ако не е соодветно да се претпостави дека Банката нема да продолжи во дејноста.

Раководството на Банката е одговорно за чување на исправна сметководствена документација, која со разумна сигурност во било кое време ја обелоденува финансиската состојба на Банката и мора исто така да обезбеди финансиските извештаи да се во согласност со МСФИ. Раководството на Банката е исто така одговорно за чување на средствата на Банката и во таа насока да превзема разумни мерки на превенција и откривање на измами и други нерегуларности.

Потпишано во име на Стопанска банка АД, Скопје:

Диомидис Николетопулос
Генерален извршен директор,
Претседател на Управен Одбор

Милица Чапаровска - Јовановска
Генерален директор за банкарство на мало,
Член на Управен одбор

Тони Стојановски
Генерален директор за управување со ризици,
Член на Управен одбор

Теодолус Скордис
Генерален директор за корпоративно банкарство,
Член на Управен одбор

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

ДО СОПСТВЕНИЦИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА СТОПАНСКА БАНКА АД, СКОПЈЕ

Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи (стр. 3 до 75) на Стопанска банка АД, Скопје (во понатамошниот текст “Банката”), кои се состојат од извештајот за финансиската состојба со состојба од ден 31 декември 2014 година, како и извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промени во капиталот и извештајот за паричниот тек за годината што тогаш завршува, како и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи во согласност со МСФИ. Оваа одговорност вклучува: дизајнирање, спроведување и одржување на интерни контроли кои се однесуваат на подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка; избирање и примена на соодветни сметководствени политики; и правење сметководствени проценки кои соодветствуваат на околностите.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со МСФИ. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања, да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за собирање на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување во финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот со цел дизајнирање на ревизорски постапки коишто се соодветни на околностите, но не за цел на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме собрано се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи објективно ја прикажуваат, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Стопанска банка АД, Скопје за годината која завршува на 31 декември 2014 година, и нејзините финансиски перформанси и паричен тек, во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување.

Дилоит ДОО

30 април 2015 година
Дилоит ДОО
Ул. Мит. Теодосиј Гологанов 28
Скопје, Македонија

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
На 31 декември 2014

	Белешка	(Во илјади денари)	
		2014	2013
Приходи од камати		4,485,592	4,465,573
Расходи од камати		(1,542,182)	(1,827,235)
Нето приходи од камата	6	<u>2,943,410</u>	<u>2,638,338</u>
Приходи од надомести и провизии		1,053,074	999,071
Расходи од надомести и провизии		(97,960)	(96,074)
Нето приходи од провизии и надомести	7	<u>955,114</u>	<u>902,997</u>
Нето приходи/(расходи) од тргување	8	41,874	70,049
Нето приходи од курсни разлики	9	79,910	95,421
Останати приходи од дејноста	10	72,599	112,863
Загуба поради оштетување, на нето основа	11	(49,148)	(508,158)
Трошоци за вработените	12	(759,289)	(737,513)
Амортизација	13	(113,263)	(147,209)
Останати расходи од дејноста	14	<u>(1,109,484)</u>	<u>(1,192,134)</u>
Добивка пред оданочување		2,061,723	1,234,654
Данок на добивка	15	<u>(177,841)</u>	<u>(5,772)</u>
Добивка за годината		1,883,882	1,228,882
Останата сеопфатна добивка			
Добивка/(Загуба) во нето вредност од финансиски средства расположиви за продажба, на нето основа	32	2,586	(13,467)
Трошоци за услуги и камати поврзани со дефинирани обврски за користи за вработените	32	<u>(12)</u>	<u>(7,503)</u>
Останата сеопфатна добивка/(загуба) за годината, пред оданочување		<u>2,574</u>	<u>(20,970)</u>
Вкупна сеопфатна добивка за годината		<u>1,886,456</u>	<u>1,207,912</u>
Добивка припишана на:			
Сопственици на Банката		1,883,882	1,228,882
Вкупна сеопфатна добивка за:			
Сопственици на Банката		1,886,456	1,207,912
Заработка по акција	33		
Основна (во денари)		107.90	70.38
Разводнета (во денари)		107.90	70.38

Белешките кон финансиските извештаи
 претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Финансиските извештаи се одобрени од страна на раководството на Банката на 21 јануари 2015 година и се усвоени од страна на Надзорниот одбор на Банката.

Потпишано во име на Стопанска Банка АД, Скопје:

Диомидис Николетопулос
 Генерален извршен директор,
 Претседател на Управен Одбор

Милица Чапаровска - Јовановска
 Генерален директор за банкарство на мало,
 Член на Управен одбор

Тони Стојановски
 Генерален директор за управување со ризици,
 Член на Управен одбор

Теодолус Скордис
 Генерален директор за корпоративно банкарство,
 Член на Управен одбор

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА
Со состојба од 31 декември 2014 година

(Во илјади денари)

	<u>Белешка</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>
СРЕДСТВА			
Парични средства и парични еквиваленти	16	18,460,009	16,617,927
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех	17	293,003	233,064
Финансиски средства расположиви за продажба	18	11,632,877	11,309,705
Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	19	132,274	667,319
Кредити на и побарувања од банки	20	154,693	166,728
Кредити на и побарувања од други комитенти	21	52,609,713	48,952,179
Останати средства	22	613,811	760,362
Недвижности дадени под закуп	23	83,479	93,750
Нематеријални средства	24	97,327	90,266
Недвижности и опрема	25	834,454	846,284
Вкупно средства		<u>84,911,640</u>	<u>79,737,584</u>
ОБВРСКИ И КАПИТАЛ			
ОБВРСКИ			
Депозити на банки	26	293,180	189,764
Депозити на други комитенти	27	65,906,557	63,168,377
Обврски по кредити	28	854,845	944,151
Субординиран долг	29	2,775,970	2,777,763
Останати обврски	30	1,484,392	948,964
Резервации	31	197,093	195,418
Вкупно обврски		<u>71,512,037</u>	<u>68,224,437</u>
КАПИТАЛ			
Запишан капитал	32	3,511,242	3,511,242
Резерви	32	834,163	831,589
Задржана добивка		9,054,198	7,170,316
Вкупно капитал		<u>13,399,603</u>	<u>11,513,147</u>
Вкупно обврски и капитал		<u>84,911,640</u>	<u>79,737,584</u>
Потенцијални обврски	35	<u>11,567,066</u>	<u>10,740,638</u>

Белешките кон финансиските извештаи
 претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО КАПИТАЛОТ
за годината која завршува на 31 декември 2014
(Во илјади денари)

	<u>Запишан капитал</u>	<u>Ревалори зациска резерва</u>	<u>Законска резерва</u>	<u>Посебен фонд</u>	<u>Задржана добивка</u>	<u>Вкупно</u>
Состојба 1 јануари 2013	3,511,242	21,186	830,290	1,083	5,941,434	10,305,235
Останата загуба за годината, пред оданочување	-	(20,970)	-	-	-	(20,970)
Добивка за годината	-	-	-	-	1,228,882	1,228,882
Состојба 31 декември 2013	<u>3,511,242</u>	<u>216</u>	<u>830,290</u>	<u>1,083</u>	<u>7,170,316</u>	<u>11,513,147</u>
Состојба 1 јануари 2014	3,511,242	216	830,290	1,083	7,170,316	11,513,147
Останата добивка за годината, пред оданочување	-	2,574	-	-	-	2,574
Добивка за годината	-	-	-	-	1,883,882	1,883,882
Состојба 31 декември 2014	<u>3,511,242</u>	<u>2,790</u>	<u>830,290</u>	<u>1,083</u>	<u>9,054,198</u>	<u>13,399,603</u>

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК
за годината која завршува на 31 декември 2014
(Во илјади денари)

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Добивка пред оданочување	1,883,882	1,228,882
<i>Усогласување за:</i>		
Амортизација на недвижности и опрема	72,992	90,158
Амортизација на недвижности дадени под закуп	2,969	3,326
Амортизација на нематеријални средства	37,302	53,725
Добивка од продажба на недвижности и опрема, нето	(5,811)	(19,776)
Приходи од камати	(4,485,592)	(4,465,573)
Расходи од камати	1,542,182	1,827,235
Нето приходи од тргување	(41,874)	(70,049)
Загуби поради оштетување на финансиски средства, нето	(39,526)	428,221
Загуби поради оштетување на нефинансиски средства	88,674	79,937
Резервации за бенефиции за вработени, нето	832	2,489
Резервации за судски постапки, нето	1,869	32,265
Наплатени камати	4,466,375	4,630,509
Платени камати	<u>(1,526,188)</u>	<u>(1,819,688)</u>
Добивка од дејноста пред промените во деловната актива и пасива:	1,998,086	2,001,661
<i>(Зголемување)/намалување на деловната актива:</i>		
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех	(59,939)	(52,013)
Кредити одобрени на други банки	16,495	128,804
Кредити одобрени на комитенти	(3,636,288)	(3,325,970)
Задолжителна резерва и депозити според регулатива на НБРМ	73,007	(198,409)
Останати побарувања	62,599	77,271
<i>Зголемување /(намалување) на деловната пасива:</i>		
Депозити на банки	103,416	(75,198)
Депозити на комитенти	2,721,738	3,912,838
Останати обврски	<u>363,651</u>	<u>275,270</u>
Нето паричен тек генериран од основната дејност пред оданочување	1,642,765	2,744,254
Платени даноци на добивка	<u>(6,064)</u>	<u>(5,671)</u>
Нето паричен тек генериран од основната дејност	1,636,701	2,738,583

(Продолжува)

**ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК (продолжение)
за годината која завршува на 31 декември 2014
(Во илјади денари)**

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Паричен тек од инвестициска дејност		
Набавка на недвижности и опрема	(89,439)	(59,548)
Набавка на нематеријални средства	(44,452)	(25,535)
Нето приливи (одливи) од вложувања	519,009	(8,589,334)
Приливи од продажба на недвижности и опрема	(28,226)	(9,018)
Примени дивиденди	6,436	5,016
Нето паричен тек искористен за инвестициска дејност	<u>363,328</u>	<u>(8,678,419)</u>
Паричен тек од финансирањето		
Нето (намалување)/ зголемување на обврските по кредити (вклучувајќи го и субординираниот долг)	(90,651)	(1,574,096)
Платени дивиденди	(4,396)	(5,211)
Нето паричен тек од финансирањето	<u>(95,047)</u>	<u>(1,579,307)</u>
Нето/ зголемување(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти	1,904,982	(7,519,143)
Парични средства и парични еквиваленти, на почетокот од годината	<u>13,711,740</u>	<u>21,230,883</u>
Парични средства и парични еквиваленти на крајот од годината	<u>15,616,722</u>	<u>13,711,740</u>

Белешките кон финансиските извештаи
претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Стопанска Банка АД - Скопје е трансформирана во акционерско друштво на 29 декември 1989 година. Главните активности се обавуваат и нејзиното седиште се наоѓа на ул. 11 октомври бр.7, 1000 Скопје. Банката своите активности во Република Македонија ги извршува преку мрежа на 65 филијали (2013: 64 филијали).

Банката е регистрирана како универзален тип на комерцијална банка, во согласност со македонските закони. Основните активности на Банката се следните:

- Прибирање на депозити и други повратни извори на средства;
- Кредитирање во земјата, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции;
- Кредитирање во странство, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции;
- Издавање и администрирање на платежни средства (парични картички, чекови, патнички чекови, меници);
- Финансиски лизинг;
- Менувачки работи,
- Платен промет во земјата и во странство, вклучувајќи купопродажба на девизи;
- Брз трансфер на пари;
- Издавање на платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување;
- Обезбедување услуги на изнајмување на сефови, остава и депо;
- Тргување со инструменти на пазарот на пари (меници, чекови, сертификати за депозити);
- Тргување со девизни средства, вклучително и тргување со благородни метали;
- Тргување со хартии од вредност;
- Тргување со финансиски деривативи;
- Управување со средства и портфолио на хартии од вредност по налог и за сметка на клиенти или инвестициско советување на клиентите;
- Давање на услуги на банка-чувар на имот за инвестициски и пензиски фондови;
- Купопродажба, гарантирање и пласман на емисија на хартии од вредност;
- Давање на услуги на банка-чувар на хартии од вредност на клиентите;
- Давање совети на правни лица во врска со структурата на капиталот, деловната стратегија и сл., или обезбедување услуги во врска со окрупнувања или спојувања на правните лица;
- Продажба на осигурителни полиси;
- Посредување при склучување договори за кредити и заеми;
- Процесирање и анализа на информации за кредитоспособноста на правните лица;
- Економско-финансиски консалтинг;
- Други финансиски услуги утврдени со закон што може да ги врши само банка.

Банката е контролирана од страна на Национална Банка на Грција, со седиште во Грција, која поседува 94,64% (2013: 94,64%) од капиталот на Банката и претставува нејзина крајна матична компанија.

Акциите на Банката не котираат на редовниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност, но се запишани на пазарот на акционерски друштва со посебни обврски за известување на Македонската берза, а кодот под кој котираат е следниот:

<u>Шифра на хартија од вредност</u>	<u>ИСИН број</u>
СТБ (обична акција)	MKSTBS101014
СТБП (приоритетна акција)	MKSTBS120014

Финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2014 се одобрени од страна на раководството на Банката на 21 јануари 2015 година и се усвоени од страна на Надзорниот одбор на Банката.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

2. ОСНОВИ ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

(а) Изјава за усогласеност

Овие финансиски извештаи се изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување усвоени од страна на Одборот за Меѓународни сметководствени стандарди ("IASB").

Сметководствените политики според МСФИ наведени подолу беа конзистентно применувани од страна на Банката во сите периоди презентирани во овие финансиски извештаи.

(б) Основа за мерење

Овие финансиски извештаи се изготвени во согласност со правилото за историски трошок модифицирано со превреднување на средствата расположливи за продажба, финансиските средства и финансиските обврски (вклучени се и деривативните финансиски инструменти) што се чуваат по објективна вредност во билансот на успех, под претпоставката за тековна грижа и посветеност за успешност во работењето.

(в) Функционална валута и валута на известување

Финансиските извештаи се прикажани во денари, која што е функционална валута на Банката. Сите финансиски информации се прикажани во илјади денари во заокружен износ.

(г) Користење на проценки и расудувања

Изготвувањето на финансиските извештаи во согласност со МСФИ му налага на раководството да изврши расудувања, проценки и претпоставки што влијаат на примената на политики и прикажани износи на средствата и обврските, приходите и расходите. Проценките и поврзаните претпоставки се базираат на историското искуство и други разни фактори што се верува дека се разумни во однос на околностите, чиишто резултати формираат основа за вршење на расудувања за сметководствените вредности на средствата и обврските што не се лесно воочливи од други извори. Фактичките резултати можат да се разликуваат од овие проценки.

Проценките и основните претпоставки се ревидираат на тековна основа. Ревизиите на сметководствените проценки се признаваат во периодот во којшто проценката е ревидирана ако ревизијата влијае само на тој период или во периодот на ревизија и идни периоди ако ревизијата влијае и на тековните и на идните периоди.

Информациите за значајни области за несигурност во проценката и критични проценки во примената на сметководствените политики што имаат најзначително влијание врз износите признаени во финансиските извештаи се опишани во Белешка 3.22 кон финансиските извештаи.

Резиме на основните сметководствени политики применети во изготвувањето на финансиските извештаи според МСФИ се дадени во рамките на Белешка 3 кон финансиските извештаи.

(д) Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период

Следниве стандарди, измени на постоечките стандарди издадени и толкувања од страна на Одборот за меѓународни сметководствени стандарди и толкувањата издадени од Меѓународниот одбор за толкувања на финансиско известување важат за тековниот период:

- Дополнувања на МСФИ 10 "Консолидирани финансиски извештаи", МСФИ 12 "Обелоденувања на вложувања во други правни лица" и МСС 27 "Поединечни финансиски извештаи" – Вложувачки правни лица (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

- Дополнувања на МСС 32 “Финансиски инструменти: Презентирање - Порамнување на финансиски средства и финансиски обврски (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- Дополнувања на МСС 36 “Обезвреднување на средствата” – Обелоденувања за надоместувачка вредност за нефинансиски средства (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- Дополнувања на МСС 39 “Финансиски инструменти: Признавање и мерење” - Замена на деривативи и продолжување на сметководството за хеџинг трансакции (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- КТМФИ 21 “Давачки” (толкување применливо за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година).

Усвојувањето на овие измени на постоечките стандарди и толкувања не доведува до промени во сметководствените политики на Банката.

(f) Објавени стандарди и толкувања кои сè уште не се во сила во тековниот период

На денот на издавањето на овие финансиски извештаи објавени се следните стандарди, нивните дополнувања и толкувања кои сè уште не стапиле на сила:

- МСФИ 9 “Финансиски инструменти” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година);
- МСФИ 14 “Одложени сметки согласно законската регулатива” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- МСФИ 15 “Приходи од договори со купувачи” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2017 година);
- Дополнувања на МСФИ 10 “Консолидирани финансиски извештаи” и МСС 28 “Учество во придружени правни субјекти и заеднички вложувања” – Продажба на или вложувања во средства на вложувачот и неговиот придружен правен субјект или заедничко вложување (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСФИ 10 “Консолидирани финансиски извештаи”, МСФИ 12 “Обелоденувања на вложувања во други правни лица” и МСС 28 “Учества во придружени правни субјекти и заеднички вложувања” – Вложувачки правни лица: Примена на исклучокот од барањата за консолидација (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСФИ 11 “Заеднички аранжмани” – Сметководство за стекнати удели во заеднички операции (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСС 1 “Презентација на финансиски извештаи” – Иницијатива за обелоденување (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСС 16 “Недвижности, постројки и опрема” и МСС 38 “Нематеријални средства” – Појаснување на прифатливите методи за пресметка на амортизација (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на и по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСС 16 “Недвижности, постројки и опрема” и МСС 41 “Земјоделство” – Земјоделство: плодородни стебла (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

- Дополнувања на МСС 19 “Користи за вработените” – Планови за дефинирани користи: Придонеси за вработените (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2014 година);
- Дополнувања на МСС 27 “Поединечни финансиски извештаи” – Метод на главнина во поединечни финансиски извештаи (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на различни стандарди “Подобрувања на МСФИ (цикрус 2010-2012) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 2, МСФИ 3, МСФИ 8, МСФИ 13, МСС 16, МСС 24 и МСС 38) главно поврзано со елиминација на неконзистентности и термилошки објаснувања (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2014 година);
- Дополнувања на различни стандарди „Подобрувања на МСФИ (цикрус 2011-2013) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 13 и МСС 40) главно поврзано со елиминација на неконзистентности и термилошки објаснувања (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2014 година);
- Дополнувања на различни стандарди „Подобрувања на МСФИ (цикрус 2012-2014) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 5, МСФИ 7, МСС 19 и МСС 34) главно поврзано со елиминација на неконзистентности и термилошки објаснувања (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година).

Банката има избрано да не ги усвои горенаведените стандарди, ревизии и толкувања пред истите да стапат на сила. Банката предвидува дека усвојувањето на овие стандарди, ревизии и толкувања нема да има материјален ефект врз финансиските извештаи на Банката во периодот на нивната иницијална примена.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.1. Приходи и расходи од камати

Приходите и расходите по основ на камати се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка за сите инструменти мерени по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Методот на ефективна каматна стапка е метод за пресметка на амортизираната набавна вредност на финансиското средство или финансиската обврска и за алоцирање на приходите или расходите од камати во релевантниот период. Ефективната каматна стапка е стапка што ги есконтира проценетите идни готовински плаќања или приноси преку очекуваниот животен век на финансискиот инструмент или, кога тоа е соодветно, пократок период на нето сметководствената вредност на финансиското средство или финансиската обврска. При пресметката на ефективната каматна стапка, Банката ги проценува паричните текови имајќи ги предвид сите договорни услови на финансискиот инструмент (на пример, опции за претходно плаќање), но не ги зема предвид идните кредитни загуби. Пресметката ги вклучува сите надомести и провизии платени или примени помеѓу договорните страни што се составен дел на ефективната каматна стапка, трансакционите трошоци и сите други премии или дисконти.

3.2. Приходи од надомести и провизии

Надоместите и провизиите, освен надоместите за одобрување кредити, општо се признаваат на акумулирана основа во текот на периодот на обезбедување на услугата, додека платежни трансакции во моментот кога услугата се обезбедува. Другите надомести поврзани со земањето и одобрувањето на кредити се одложуваат во текот на животниот век на кредитот и се амортизираат со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

3.3. Приходи од дивиденда

Приходите од дивиденда се признаваат кога правото за примање на плаќање се воспоставува за сите акционери што учествуваат во рапределбата на приходите.

3.4. Износи искажани во странска валута

Трансакциите настанати во странска валута се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на Народна банка на Република Македонија ("НБРМ") кои важат на денот на трансакцијата. Средствата и обврските кои гласат на странска валута се искажуваат во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Билансот на состојба. Позитивните и негативните курсни разлики кои произлегуваат од претворањето на износите во странска валута, како и средствата и обврските искажани во странска валута, се прикажуваат како ставка должи или побарува во Извештајот за сеопфатна добивка. Потенцијалните обврски во странска валута се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на датумот на составување на Билансот на состојба.

3.5.1. Финансиски средства

Финансиските средства се класифицираат во следниве специфични категории: финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, финансиски инструменти што се расположливи за продажба, финансиски инструменти што се чуваат до доспевање и кредити одобрени на банки и клиенти. Класификацијата зависи од природата и намените на финансиските средства и се утврдува при почетното признавање. Финансиските средства се признаваат и не се признаваат на датумот на тргување каде што продажбата или купувањето на инвестицијата е под договор чиешто услови налагаат достава на инвестицијата во рамките на договорена временска рамка.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година**3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)****3.5 Финансиски средства (продолжение)****Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех**

Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех се состојат од хартии од вредност и акции издадени од банки и други институции се вклучени во портфолио за кое постои намера за остварување на профит на краток рок. Иницијално, тие се признаваат по набавната вредност што претставува нивна објективна вредност и последователно се мерат по објективна вредност утврдена врз основа на нивната пазарна цена.

Сите поврзани реализирани и нереализирани добивки и загуби се вклучени во нето приходот од тргување. Каматата, ако е остварена за време на располагањето со хартиите од вредност, се евидентира како приход од камата. Купопродажбата на финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех се признава на датумот на тргувањето, што го претставува датумот кога Банката се обврзува да го купи или продаде средството.

Финансиските средства расположиви за продажба

Финансиските средства расположиви за продажба се оние за коишто постои намера да се чуваат за неопределен временски период коишто можат да се продадат како резултат на потребите за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на капиталот. Ова портфолио е составено од котирано или некотирано сопственички хартии од вредност во банки, финансиски институции и претпријатија, врз кои Банката нема контрола.

Финансиските средства расположиви за продажба почетно се признаваат по трансакциска цена, која претставува објективна вредност, а последователно се вреднувани според објективната вредност врз основа на котираните цени на активните пазари или врз основа на износите добиени со моделите на парични текови за некотирано сопственички инструменти.

Добивките и загубите кои произлегуваат од промени на објективната вредност на финансиските средства расположиви за продажба се признаваат во останатата сеопфатна добивка и се акумулираат во ревалоризационите резерви, сè додека финансиското средство не се смета за непризнаено или оштетено, во кој момент кумулативната добивка или загуба претходно акумулирана во ревалоризационите резерви треба да се признае во билансот на успех. Сепак, каматата пресметана со користење на методот на ефективна каматна стапка и позитивните и негативните курсни разлики се признава во Извештајот за сеопфатна добивка.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање претставуваат финансиски средства со фиксни или определени плаќања и фиксно доспевање, за кои Банката има намера и можност да ги чува до доспевање. Ако Банката планира да продаде значителен износ од овие средства, целата категорија ќе го смени статусот и ќе се прекласифицира како средства расположливи за продажба. Овие хартии од вредност се мерат според амортизираната набавна вредност со примена на ефективната каматна стапка.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.5 Финансиски средства (продолжение)

Кредити одобрени од Банката

Кредитите одобрени од Банката вклучуваат кредити каде што директно се обезбедуваат парични средства за кредитокорисникот. Кредитите иницијално се признаваат по објективна вредност, притоа вклучувајќи ги сите трансакциски трошоци, а последователно се вреднуваат според амортизираната набавна вредност со користење на ефективна каматна стапка. Каматата на кредити одобрени од Банката се вклучува во приходите од камати и се признава на пресметковна основа. Кредитите одобрени на комитентите и финансиските институции се прикажани во нето износ намален за резервациите за загуба поради оштетување и разграничени надоместоци за кредитот.

Загуби поради оштетување на финансиски средства

Банката проценува на секој датум на биланс на состојба дали постои објективен доказ дека некое финансиско средство или група финансиски средства е оштетена.

Во случај на сопственички инструменти класифицирани како расположиви за продажба, значително или продолжено опаѓање на објективната вредност на хартијата од вредност под нејзината набавна вредност се зема предвид при определувањето дали средствата се оштетени. Доколку постојат такви докази за финансиските средства расположиви за продажба, кумулативната загуба – измерна како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност, намалена за загуби поради оштетување на тоа финансиско средство претходно прикажани во добивка или загуба – се отстранува од капиталот и се признава во билансот на успех. Загубите поради оштетување за сопственичките инструменти прикажани во билансот на успех не се сторнираат преку билансот на успех. Доколку, во некој последователен период, објективната вредност на должничкиот инструмент класифициран како расположив за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со настан што се случил откако загубата за оштетување била прикажана во добивката или загубата, загубата поради оштетување се сторнира преку билансот на успех. Износот на загубата поради оштетување на финансиските средства водена по амортизирана набавна вредност се пресметува како разлика меѓу сметководствената вредност на средството и сегашната вредност на идните готовински текови дисконтирани по оригиналната ефективна каматна стапка на финансискиот инструмент.

Загуби поради оштетување за кредити и аванси

Резервациите за загуби поради оштетување по кредити и ненаплативост се утврдуваат доколку постојат објективни докази дека Банката нема да може да ги наплати сите достасани износи по побарувањата според оригиналните договорни услови. Поимот „побарување“ значи кредит, обврска како што е акредитив, гаранција или обврска за продолжување на кредит. Резервацијата за загуби поради оштетување по кредити се искажува како намалување на сметководствената вредност на кредитот, додека за вонбилансните ставки резервацијата се искажува во рамките на резервациите. Дополнувања на резервациите се прават преку резервациите за загуби поради оштетување на финансиските средства во извештајот за севкупната добивка. Резервациите за загуби поради оштетување и ненаплативост се утврдуваат врз основа на степенот (големината) на ризикот од ненаплативост или специфичниот ризик на ниво на земја, врз основа на следните принципи:

- Поединечните кредитни изложености (ризици) се оценуваат врз основа на видот на кредитобарателот, неговата целокупна финансиска позиција, изворите и евиденцијата за плаќање и надоместливата вредност на обезбедувањето. Резервациите за загуби поради оштетување се мерат и утврдуваат за разликата помеѓу сметководствената вредност на кредитот и неговиот проценет надоместлив износ, што всушност ја претставува сегашната вредност на очекуваните готовински текови, вклучувајќи ги и надоместивите износи од гаранции и залог, дисконтирани со ефективна каматна стапка на кредитот.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.5 Финансиски средства (продолжение)

Загуби поради оштетување за кредити и аванси (продолжение)

- Ако постојат објективни докази за ненаплативост на кредити во кредитното портфолио кои не може специфично да се идентификуваат, резервациите за загуби поради оштетување се утврдуваат на ниво на ризикот за целокупното кредитно портфолио т.е на групна основа. Овие загуби се утврдуваат врз основа на историски податоци за кредитните рангирања на кредитокорисниците, и ја одразуваат тековната економска клима во која функционираат кредитокорисниците.
- Загубата поради оштетување и ненаплативост на кредитите претставува престанок на пресметка на приход од камата согласно договорените услови, а кредитот се класификува како нефункционален заради тоа што договорните обврски за плаќање на главницата и/или каматата се во задоцнување, односно ненаплатени во период поголем од 90 дена. Сите резервации за загуби по кредити се разгледуваат и месечно, и секакви понатамошни промени на износите и времето на очекуваните идни парични приливи во споредба со претходните проценки резултираат во промена на резервацијата за загуби поради оштетување, која се евидентира во Извештајот за сеопфатна добивка.
- Кредитот за кој се верува дека е невозможно да се наплати, се отпишува наспроти соодветната резервација за загуби поради оштетување и ненаплативост. Натamoшните наплати се евидентираат како приход во Извештајот за сеопфатна добивка.

Реструктурирани кредити

Кога еднаш условите за кредитот ќе се обноват, кредитот не се смета повеќе достасан, обезбедувајќи притоа дека сите барања со новиот договор се задоволени. Банката постојано ги следи реструктурираните кредити да се осигури дека сите критериуми се исполнети и дека идни наплати се веројатни.

Депризнавање на финансиски средства

Банката ги депризнава финансиските средства кога правото за стекнување готовина од финансиското средство истекло или пак истата ги има отстапено своите права за стекнување парични приливи од средството и значително сите ризици и бенефиции од сопственоста врз средствата на друг субјект.

3.6. Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со предметот на договорот. Финансиските обврски се класифицираат како депозити на банки, финансиски институции и клиенти, финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, обврски по кредити и други обврски.

Депозити на банки и други финансиски институции и клиенти

Овие финансиски обврски иницијално се признаваат по објективна вредност намалена за генерираните трансакциски трошоци. Последователно се вреднуваат по амортизациона набавна вредност.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.6 Финансиски обврски (продолжение)

Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех

Овие финансиски обврски вклучуваат деривативни финансиски инструменти на девизни договори и иницијално и последователно се мерат/повторно се мерат по објективна вредност. Овие договори не се квалификуваат за сметководство на хеџирање според специфичните правила на МСС 39 и затоа се третираат на истиот начин како деривативни инструменти за тргување, односно добивката и загубата по објективната вредност се признаваат во нето приходите од тргување.

Обврски по кредити

Обврските по кредити иницијално се признаваат по објективна вредност намалена за генерираните трансакциски трошоци. Последователно се вреднуваат по амортизирана набавна вредност, а секоја разлика помеѓу нето приносите и надоместливата вредност се признава во Извештајот за сеопфатна добивка во текот на животниот век на кредит со користење на методот за ефективна каматна стапка. Ефективната каматна стапка е стапката којашто точно ги есконтира идните проценети готовински плаќања преку очекуваниот период на траење на финансиската обврска.

Други обврски

Другите обврски се наведуваат по нивната номинална вредност.

Депризнавање на финансиски обврски

Банката ги депризнава финансиските обврски кога, и само кога, нејзините обврски се исполнети, откажани или истекле.

3.7. Недвижности и опрема

Недвижностите и опремата се искажани според набавната вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради оштетување.

Издатоците направени за замена на дел од недвижностите и опремата што се евидентира одделно, се капитализираат. Останати последователни издатоци се капитализираат само кога ја зголемуваат идната економска ползност вклучена во дел од недвижностите и опремата. Сите останати издатоци се признаваат како трошоци во Извештајот за сеопфатна добивка при нивното настанување.

Амортизацијата се пресметува по пропорционална метода со проценети стапки на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот проценет полезен век на траење. На недвижностите во изградба не се пресметува амортизација сè до нивното ставање во употреба. Годишни стапки на амортизација за 2013 и 2012 година се следните:

Градежни објекти	2,5% -5%
Мебел и опрема	10% - 25%

Добивката или загубата што произлегува од оттуѓување или ставање вон употреба на недвижности и опрема се утврдува како разлика помеѓу приносите од продажбата и сметководствената вредност на средството и се признава во билансот на успех. Банката ги ревидира своите недвижности и опрема за оштетување на годишна основа. Кога сметководствената вредност на средството е поголема од неговата проценета надоместлива вредност, неговата вредност веднаш се сведува на неговата надоместлива вредност.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година**3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)****3.8 Нематеријални средства**

Нематеријалните средства се средства стекнати поединечно и се прикажуваат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради оштетување. Нематеријалните средства опфаќаат:

- Компјутерски софтвер и софтвер што е стекнат одделно од хардверот,
- Вложувања во имот земен под закуп и
- Други нематеријални средства.

Расходите за софтвер се амортизираат на пропорционална основа во текот на проценетиот полезен век на траење што изнесува 5 години. Вложувањата во имот земен под закуп и други нематеријални средства се амортизираат на пропорционална основа во текот на релевантниот договорен период. Банката годишно ги ревидира нејзините нематеријални средства и оценува дали постои индикација за оштетување. Ако постои таква индикација, се врши проценка за да се види дали сметководствената вредност е надоместлива. Ако сметководствената вредност ја надминува надоместливата вредност, се врши соодветно сведување на вредноста.

3.9 Оштетување на материјални и нематеријални средства

Раководството на Банката редовно ги ревидира сметководствените вредности на нејзините материјални и нематеријални средства. Ако постои некоја индикација дека таквите средства се оштетени, надоместливата вредност на средството се проценува за да се утврди степенот на загубата поради оштетување. Ако надоместливата вредност на средството е проценета дека е помала од неговата сметководствена вредност, сметководствената вредност на средството се сведува на неговата надоместлива вредност. Загуба поради оштетување се признава како трошок на тековниот период. Надоместувањето на загубата поради оштетување веднаш се признава како приход.

3.10 Недвижности дадени под закуп

Недвижности дадени под закуп вклучуваат згради во сопственост на Банката кои се чуваат за да се заработуваат наемнини или за зголемување на вредноста на капиталот или за двете заедно. Недвижности дадени под закуп почетно се мерат според нивната набавна вредност, вклучувајќи ги и трошоците на трансакцијата. Класификацијата на недвижности дадени под закуп се базира на критериумот дека недвижностите во најголем дел се чуваат за да се заработат наемнини споредено со недвижностите кои Банката ги користи за сопствени потреби.

По почетното признавање Банката ги мери недвижностите дадени под закуп според набавната вредност намалена за акумулираната амортизација и за секоја акумулирана загуба поради оштетување. Амортизацијата на вложувањата во недвижен имот се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот проценет полезен век на траење, кој е приближно еднаков на слични средства вклучени во материјалните вложувања.

Недвижности дадени под закуп годишно се ревидираат за оштетување. Ако постои некоја индикација дека таквите средства се оштетени, надоместливата вредност на средството се проценува за да се утврди степенот на загубата поради оштетување. Ако надоместливата вредност на средството е проценета дека е помала од неговата сметководствена вредност, сметководствената вредност на средството се сведува на неговата надоместлива вредност. Загуба поради оштетување се признава како трошок на тековниот период.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2014 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)**3.11 Преземени средства по основ на ненаплатени побарувања**

Преземените средства по основ на ненаплатени побарувања вклучуваат недвижности и опрема стекнати преку соодветна постапка за целосно или делумно регулирање на односниот кредит и се прикажуваат во други побарувања. Почетно, овие средства се вреднуваат на понизок износ од цената на чинење на кредитот, притоа вклучувајќи ги трансакциските трошоци (вообичаено цената на чинење на кредитот наведена во документот донесен од надлежен орган од каде што произлегуваат правните основи за стекнување на сопственоста) и објективната вредност намалена за проценетите трошоци за продажба, утврдени од домашни овластени проценители на датумот на преземање на средството. По почетното признавање, преземените средства се ревидираат за оштетување најмалку на годишна основа и се вреднуваат на понизок износ од нивната сметководствена вредност намалена за проценетите трошоци за продажба и акумулираните оштетувања.

3.12 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти вклучуваат готовина и ностро сметки, нерестриktivни депозити по видување и пласмани кај други банки и финансиски институции, нерестриktivни сметки кај НБРМ и други финансиски средства како што се благајнички и други квалификувани записи, како високоликвидносни средства со доспевање до 3 месеци и незначителни промени на објективната вредност.

3.13 Средства од комисионо работење

Банката обезбедува старателски услуги за правни лица и граѓани, при што чува и управува со средства или инвестира средства добиени од различни финансиски инструменти по упатства на клиентот. Банката прима приходи од провизии за обезбедување на овие услуги. Овие средства по основ на комисионо работење не претставуваат средства на Банката и не се признаваат во нејзините финансиски извештаи. Банката не е изложена на никаков кредитен ризик поврзан со ваквите пласмани поради тоа што Банката не дава гаранција за овие пласмани.

3.14 Резервации

Резервациите се признаваат кога Банката има сегашна обврска (правна или конструктивна) како резултат на минат настан, и е веројатно дека од Банката ќе биде побарано да ја регулира обврската, и може да се направи веродостојна проценка за износот на обврската. Износот признаен како резервација е најдобрата проценка на консидацијата потребна за регулирање на сегашната обврска на датумот на составување на билансот на состојба, имајќи ги предвид ризиците и неизвесностите поврзани со обврската. Кога резервацијата се вреднува со користење на парични текови проценети за регулирање на сегашната обврска, нејзината сметководствена вредност е сегашната вредност на тие парични текови.

Плати и останати надоместоци на вработените

Придонеси за здравствено, пензиско и социјално осигурување од бруто плати се плаќаат од Банката во текот на годината на националните организации по законски стапки. Таквите придонеси претставуваат дефинирани планови за придонеси и се признаваат како трошок кога вработените имаат обезбедувано услуги со коишто се стекнуваат со право на придонеси. Нема дополнителна обврска по овие планови.

Во согласност со законската регулатива, колективниот договор, и интерните правила и регулатива, Банката е обврзана да им плаќа на работниците отпремнина при одење во пензија во висина од најмалку двократен износ од просечната месечна плата по работник. Отпремнините на вработените се третираат како дефинирани пензиски планови. Обврската за отпремнини признаена во билансот на состојба во поглед на дефинираните пензиски планови е сегашната вредност на дефинирана обврска на датумот на составување на билансот на состојба намалена за објективната вредност на средствата на планот (тековно не постојат признати средства за планот), заедно со корекциите за непризнаени актуарски добивки или загуби и трошоци за минат труд. Дефинираната обврска се пресметува годишно од страна на независни актуари со користење на методот за кредитирање на проектирана единица (projected unit credit method).

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година**3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)****3.15 Данок на добивка**

Данокот што тековно се плаќа се пресметува врз основа на локална даночна регулатива со користење на даночни стапки што се донесени или суштински се донесуваат до денот на составување на билансот на состојба.

Одложениот данок се признава на разликите помеѓу сметководствените вредности на средствата и обврските во финансиските извештаи и соодветните даночни основи користени во пресметката на добивката што се оданочува, и се пресметува со употреба на методот на обврски по биланс на состојба. Одложените даночни обврски општо се признаваат за сите даночни времи разлики, а одложените даночни средства општо се признаваат за сите одбиени времи разлики до тој степен што е веројатно дека идните добивки што се оданочуваат ќе бидат достапни во однос на кои можат да се користат одбиените времи разлики. Одложените даночни средства и обврски се вреднуваат по даночни стапки што се очекува да се применуваат во периодот во којшто треба да се регулира обврската или да се реализира средството базирано врз даночни стапки (и даночни закони) што се донесени или суштински се донесени до датумот на составување на билансот на состојба.

3.16. Закуп

Средствата што се даваат под закуп како оперативен закуп се вклучени во билансот на состојба како недвижности дадени под закуп. Приходите од кирија од недвижностите дадени под закуп се признаваат во билансот на успех на пропорционална основа во текот на траењето на закупот.

3.17 Известување според сегментите

Оперативните сегменти се известуваат на начин конзистентен со интерното известување на главниот оперативен носител на одлуки. Главниот оперативен носител на одлуки е лице или група што ги алоцира ресурсите и ги оценува перформансите на оперативните сегменти на Банката. Банката го одреди Управниот одбор на Банката за главен оперативен носител на одлуки.

Сите трансакции меѓу деловните сегменти се водат стриктно на бизнис основа, со елиминирање на приходите и расходите помеѓу сегментите. Приходите и расходите директно поврзани со секој одделен сегмент се вклучуваат во одредувањето на перформансите на оперативното сегментирање.

Географските подрачја вклучуваат приходи од средствата што или се лоцирани или се управувани во соодветното географско подрачје.

3.18. Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се известува во билансот на состојба кога, и само кога постои легално право да се нетираат износите и постои намера да се наплатат средствата и подмират обврските симултано или на нето основа.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.19 Финансиски гаранции

Финансиските гаранции се договори кои бараат од издавачот да изврши специфични плаќања за да му ги надокнади на имателот загубите кои ќе се појават, бидејќи соодветниот должник не ги платил достасаните обврски во согласност со оригиналните или модифицираните услови на должничкиот инструмент.

Финансиските гаранции, за разлика од оние кои се сметаат како осигурителни договори, се признаваат првично по нивната објективна вредност и последователно се мерат по повисоката од: а) неамортизираното салдо на добиените и одложените надоместоци и б) најдобрата проценка на износот на гаранцијата што би требало да се подмири на датумот на известување.

3.20 Трансакции со поврзани страни

Поврзаните страни се поврзани со Банката директно, или индиректно преку еден или повеќе посредници, кои страната ги контролира, е контролирана или е под заедничка контрола со, Банката (ова ги вклучува матичното друштво и субсидијарите во НБГ Групацијата) и има интерес во Банката што овозможува значајно влијание врз Банката, или страната е член на клучниот менаџерски тим на Банката или матичното друштво или е близок член на фамилијата на било која страна опишана предходно. Трансакција со поврзана страна е трансфер на ресурси, услуги или обврски помеѓу поврзаните страни, без оглед на тоа дали некој износ е наплатен. Сите банкарски трансакции на поврзаните страни се склучуваат под значително исти услови, вклучувајќи ги каматните стапки и обезбедување, како тие што преовладуваат во исто време за споредливи трансакции со неповрзани страни и не вклучуваат повеќе од нормално ниво на ризик.

3.21. Заработка по акција

Основната заработка по акција се пресметува со делење на нето добивката или загубата за периодот којашто им припаѓа на акционерите - сопственици на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на периодот исклучувајќи го просечниот број на обични акции откупени од Банката и чувани како сопствени откупени акции.

Разводната заработка по акција се пресметува со користење на истиот метод како за пресметка на основната заработка по акција, но детерминантите се корегираат за да го рефлектираат потенцијалното разводнување доколку конвертибилните инструменти, опциите, варантите или други договори за издавање обични акции се конвертирани или извршени во обични акции.

3.22. Критични сметководствени расудувања и проценки

Најзначајни области за коишто се потребни расудувања, проценки и претпоставки се следниве:

Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективната вредност на финансиските инструменти што не се котирали на активните пазари се утврдува со користење на техниките за интерна евалуација. Тие вклучуваат методи на сегашна вредност, модели врз основа на внесни параметри што може да се набљудуваат. Сите модели на евалуација се потврдуваат пред да се користат како основа за финансиското известување, и периодично се прегледуваат од квалификувани вработени независни од областа каде е создаден моделот. Секогаш кога е можно, Банката ги споредува проценките добиени од моделите со котираните цени на слични инструменти, а и со реалните вредности кога ќе се реализираат, со цел уште повеќе да ги процени и стандардизира моделите. Различни фактори се инкорпорирани во моделите, вклучувајќи реални или проценети пазарни цени и стапки, како што се временската вредност и променливоста, и пазарни услови и ликвидност.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2014 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)**3.22. Критични сметководствени расудувања и проценки (продолжение)****Објективна вредност на финансиските инструменти (продолжение)**

Банката ги применува своите модели доследно од еден до друг период, осигурувајќи споредливост и континуитет на оценките од различни временски периоди, но оценката на објективната вредност сама по себе опфаќа и значителен степен на расудување. Во Република Македонија не постојат доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купопродажба на побарувања и други финансиски средства или обврски, за што во моментот и не се достапни објавени пазарни цени.

Раководството ја оценува неговата севкупна ризична изложеност, а во случаите во коишто проценува дека вредноста во книгите може да не се реализира, истата ја признава како резервација. Според мислењето на раководството, прикажаните сметководствени вредности за средствата што не се котирали на активен пазар претставуваат највалидни и најкорисни прикажани вредности во сегашните пазарни услови.

Резервации за загуби по кредити

Банката ги ревидира нејзините кредитни портфолија за да го оцени оштетувањето на месечна основа. При утврдувањето дали загуба поради оштетување треба да се евидентира во Извештајот на сеопфатна добивка, Банката врши расудување во поглед на тоа дали постојат воочливи податоци што укажуваат дека постои вреднувано намалување во проценетите идни парични текови од портфолиото на кредити пред намалувањето да може да се идентификува со индивидуален кредит во тоа портфолио. Овој доказ може да опфати воочливи податоци што укажуваат дека постои негативна промена во состојбата за плаќање кај кредитокорисниците во Банката, или национални или економски услови што се во корелација со задоцнувања кај средствата во Банката.

Раководството користи проценки базирани врз искуството на историски загуби за средствата со карактеристики на кредитен ризик и објективен доказ за оштетување слични на оние во портфолиото при планирањето на идните парични текови. Методологијата и претпоставките што се користат за проценка и на износот и на времето на идните парични текови се ревидираат редовно за да се намалат секакви разлики помеѓу оценките за загуби и искуството за фактички загуби.

Полезен век на траење на материјалните и нематеријалните средства

Раководството на Банката ги утврдува проценетите полезни векови на траење и односните трошоци за амортизација за нејзините материјални и нематеријални средства. Соодветноста на проценетите полезни векови на траење се ревидира на годишна основа или кога и да постои индикација за значајни промени во основните претпоставки, како што се предвиден технолошки развој и промени во пошироките економски фактори и фактори во секторот.

АктUARски претпоставки во однос на дефинираниот план за бенефиции

Крајниот трошок за Банката зависи од фактичкото идно искуство и особено промени во есконтната стапка и зголемување на платите. Други фактори исто така ќе ја променат севкупната обврска како што е бројот на вработени што го напуштаат Друштвото пред пензионирање и бројот на нововработени лица.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2014 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)**3.22. Критични сметководствени расудувања и проценки (продолжение)****Ризик поврзан со Грчката криза и Европската должничка криза**

Тековната финансиска криза досега има ограничено влијание на финансиската состојба на Банката и нејзините резултати од работењето, пред се како резултат на интерно воспоставените прописи за управување со ризиците и капиталот, како и пропишаните лимити од страна на важечката регулатива. Банката има усвоено строги процедури за одобрување кредити, за проценка и прифаќање на обезбедувањата и за платниот промет. Банката го следи кредитниот ризик на редовна основа и притоа развива современи практики за следење на капиталот со цел да може да го поддржи посакуваното ризично ниво, продолжувајќи го истовремено деловниот раст.

Сепак, и покрај ризиците и предизвиците во 2014, Стопанска банка АД - Скопје остана добро капитализирана, високо ликвидна и примарно финансирана од депозити на домашни субјекти. Банката не е изложена кон должнички инструменти на било која земја од ЕУ, ниту има значителни пласмани или значајни финансиски обврски кон матичното друштво. Неодамнешниот стрес тест, изведен согласно стриктни критериуми, покажа дека Банката е добро капитализирана, доволно ликвидна и менаџерскиот тим смета дека евентуални повлекувања на депозити од матичното друштво нема значително да влијаат врз ликвидноста на Стопанска банка АД - Скопје. Како што е прикажано во Белешка 29 и Белешка 34, Банката примила два субординирани кредити од матичното друштво во износ од 20 и 25 милиони ЕУР (кои претставуваат 3,88% од вкупните обврски на Банката) со состојба од 31 декември 2014 година. Субординираните кредити се користат како дополнителен капитал и достасуваат во декември 2016 година и ноември 2018 година и не можат да бидат отповикани од матичното друштво без предходна согласност од НБРМ. Исклучително високата капиталната база со стапка на адекватност на капиталот од 16,36%, како што е прикажано во Белешка 4.6, и овозможува на Банката да ги апсорбира и најнегативните шокови. Менаџерскиот тим смета дека Банката е добро позиционирана за адекватно да го поддржи својот Деловен план во наредните години.

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ**4.1. Управување со финансиски ризик**

Превземањето ризик е основа на финансиското работење, а оперативните ризици се неизбежна последица на вршењето на деловните активности. Затоа, целта на Банката е да постигне соодветна рамнотежа помеѓу ризикот и приносот како и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти врз финансиските перформанси на Банката.

Политиките за управување со ризиците на Банката се така дизајнирани да можат да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да постават соодветни лимити за ризиците и соодветни контроли, како и да ги следат ризиците и придржувањето кон лимитите со помош на сигурни и современи информациона системи. Банката редовно ги ревидира своите политики за управување со ризици и системите за да ги одрази промените на пазарите, производите и најдобрите практики.

Организациската структура на раководењето со ризици на Банката осигурува постоење на јасни линии на одговорност, ефикасна сегрегација на должности и превенција на судири на интереси на сите нивоа, вклучувајќи ги Надзорниот одбор, Управниот одбор, Вишиот менаџмент, како и помеѓу Банката и НБГ Групаацијата, нејзините клиенти и сите други поврзани субјекти. Во рамките на Банката, активностите за раководење со ризици главно се одвиваат на следниве нивоа:

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)**4.1. Управување со финансиски ризик (продолжение)**

- Стратешко ниво опфаќа функции на управување со ризици што ги извршува Надзорниот одбор. Тоа се однесува на одобрување на стратегија за ризици и капитал, потврда на дефинициите за ризици на Банката, профилот и толеранцијата за ризици на Банката, како и профилот за преземање ризици заради остварување позитивен резултат и други политики и внатрешни инструкции на високо ниво поврзани со ризиците.
- Тактичко ниво опфаќа функции на управување со ризици што ги извршува Управниот одбор и Вишиот менаџмент. Тоа се однесува на одобрување на политики за ризици и процедури за управување со поединечни ризици и воведување на соодветни системи и контроли за да се обезбеди дека севкупната релација помеѓу ризикот и остварување позитивен резултат останува во рамките на прифатливите нивоа. Општо земено, во оваа категорија спаѓаат активностите за управување со ризици што ги извршува Секторот за управување со ризици на Банката, како и други критични функции на поддршка.
- Оперативно ниво (ниво на деловна линија) опфаќа управување со ризици на местото каде тие всушност се создаваат. Соодветните активности се извршуваат од поединци кои преземаат ризик во име на организацијата. Управувањето со ризици на ова ниво се спроведува преку соодветни контроли содржани во соодветните оперативни процедури и инструкции определени од менаџментот.

Најважните видови на ризици се кредитниот ризик, ликвидносниот ризик, пазарниот ризик и оперативниот ризик.

Доминантен ризик во работењето на Банката претставува кредитниот ризик дефиниран како тековен или иден ризик врз финансискиот резултат и капиталот кој произлегува од неможноста должникот да ги исполни условите од договорот со Банката или да не постапи според договорот. Изложеноста на овој ризик главно произлегува од активностите во кредитирањето на населението и правните лица како и активностите во делот на вонбилансните финансиски инструменти (одобрените лимити, гаранциите и акредитивите).

4.2 Кредитен ризик**4.2.1 Мерење на кредитен ризик, лимити и политики на намалување на ризици**

Иницијално, при одобрување на кредит или друга кредитна изложеност, кредитоспособноста на клиентите се оценува од страна на соодветните Кредитни тела во зависност од видот и износот на изложеноста врз база на дефинирани критериуми. Управување со кредитниот ризик на Банката кое подразбира идентификување, мерење, следење и контрола се врши од страна на следниве тела: Одбор за управување со ризици и Комисија за класификација на актива и резервација за потенцијални обврски и загуби, врз основа на извештаи и анализи изготвени од страна на релевантните организациони делови на Банката. Информации и податоци во врска со кредитниот ризик на којшто е изложена Банката се доставуваат на редовна основа до Одборот за управување со ризици, Управниот одбор и до Надзорниот одбор.

Банката има интересен систем на класификација на клиентите чија главна цел е одредување на нивната кредитна способност и оценка на прифатливото ниво на кредитен ризик при започнување на кредитирањето. Класификацијата на клиентите кон кои е изложена Банката се ревидира најмалку на годишна основа. Банката има имплементирано систем на следење на ранопредупредувачки сигнали со цел навремено да се идентификуваат евентуални влошувања на кредитоспособноста на клиентот и да се преземат соодветните активности за намалување на кредитниот ризик.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.2 Кредитен ризик (продолжение)

4.2.1 Мерење на кредитен ризик, лимити и политики на намалување на ризици (продолжение)

Банката имплементира различни практики за намалување на кредитниот ризик. Вообичаена пракса е прифаќање на соодветно обезбедување за дадените кредити. Поважните типови на обезбедување за кредити и други кредитни изложености се:

- Хипотеки врз станбени објекти,
- Залог на деловен имот како деловни објекти, залихи и побарувања,
- Залог на финансиски инструменти како што се должнички хартии од вредност,
- Залог на подвижен имот како автомобили, опрема и друго.

Банката го следи исполнувањето на воспоставените интерни и законски лимити и ги контролира концентрациите на кредитниот ризик. Лимити за ограничување на кредитниот ризик се дефинирани во Стратегијата за ризиците, како и во Политиките и Процедурите кои го регулираат управувањето со кредитниот ризик, и се поставени по вид на кредитокорисник, изложеност по сектори, по географска локација, по вид на обезбедување како и спрема изложеност кон внатрешни лица на Банката, големи кредитни изложености, изложеност по сектор на активност. Истовремено, Банката го контролира нивото на кредитен ризик кон домашни и странски банки преку воспоставување лимити на ризична изложеност кон нив кои се предмет на ревидирање најмалку еднаш годишно. Исто така, ризикот од концентрација на изложеност по сектори и дејности се следи на редовна основа врз основа на воспоставени лимити.

Кредитното портфолио на Банката останува широко дисперзирано кон различни видови на кредитобаратели, категории на средства и број на индустрии, на тој начин спречувајќи прекуерна концентрација на ризици. За таа цел, Банката вовеле лимити за контрола на изложеноста на Банката на различни видови на кредитокорисници, индустриски сектори, географска локација и вид на обезбедување.

Загубите поради оштетување претставуваат идентификувани загуби на кредитното портфолио на Банката коишто настанале до датумот на изготвување на билансот на состојба и за кои постојат објективни докази за оштетување. Банката ја врши пресметката на резервацијата за оштетување по извршената класификација на кредитната изложеност во соодветната категорија на ризик.

Класификацијата се врши врз основа на следните критериуми:

- кредитната способност на клиентот;
- уредност во измирување на обврските од страна на клиентот и
- квалитетот на обезбедувањето.

4.2.2 Политики за оштетување и резервации

Согласно политиките на Банката, одредувањето на оштетувањата и резервациите се врши на поединечна и колективна основа.

Поединечниот пристап ги опфаќа индивидуално значајните изложености кои се над праговите на материјалност кои ги одредува Банката. Прагот на материјалност изнесува 0,007% од вкупната изложеност на кредитен ризик на Банката. Резервите за оштетување на индивидуално оценетите ставки на поединечна основа се утврдуваат преку евалуација на генерирана загуба на датумот на изготвување на билансот на состојба, што претставува разлика меѓу сметководствената вредност и сегашната вредност на проценетите идни парични текови. Ефективната каматна стапка се користи при дисконтирањето на идните парични текови,

Исправката на вредност за сите нефункционални кредити е проценета на поединечна основа.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.2.1 Кредитен ризик (продолжение)

4.2.2. Политики за оштетување и резервации (продолжение)

Пресметаните загуби за оштетување на групна основа се издвојуваат за портфолија на хомогени средства што индивидуално се под праговите за материјалност и за кои има доволно долги серии на податоци за просечниот век на траење на портфолијата за пресметка на параметрите за исправка. Оштетувањето и резервацијата се пресметуваат преку користење на параметри кои се добиени од историски податоци за стапката на ненаплаќање на одредени портфолија.

Следните параметри се користат при групна пресметка на оштетувањата и резервациите:

- EAD (Ризична изложеност) – Сметководствена вредност на определена група кредити;
- PD (Веројатност за неплаќање) – Просечна веројатност дека кредитот во групата ќе се оштети во текот на неговото времетраење;
- LGD (Загуба во случај на неплаќање) – Очекувана просечна загуба по кредит во групата (искажано како % од EAD);
- LIP (Период на идентификација на загуба) – Фактор кој го одразува периодот помеѓу настанот на загуба и откривањето на истата.

Индивидуално значајните изложености за кои не е одредена исправка на поединечна основа, а кои можат да се групираат во хомогени портфолија според сродност на кредитен ризик, истите се вклучуваат во групниот пристап на пресметка на исправка.

Методологијата за пресметка на оштетувањето му помага на менаџментот да утврди дали постојат објективните докази за оштетување во согласност со МСС 39 врз основа на следниве критериуми поставени од страна на Банката:

- деликвентност во договорни плаќања на главница или камати,
- започнување на стечајна постапка или некоја форма на финансиска реорганизација;
- значително влошување на финансиската позиција на кредитокорисникот,
- губење на значајни комитент(и),
- оштетување на имотот, погон или опрема кои должникот ги користи во работењето или се земени како обезбедување,
- обвинение за криминални активности,
- измама при одобрувањето на кредитот; и
- должникот работи во сектор со финансиски потешкотии, или во држава чијашто економија е во рецесија.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.2 Кредитен ризик (продолжение)

4.2.3 Максимална изложеност кон кредитен ризик пред обезбедување или други кредитни подобрувања

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Изложеност на кредитен ризик на билансна актива		
Парични средства и парични еквиваленти	18,460,009	16,617,927
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех	293,003	233,064
Финансиски средства расположиви за продажба	11,632,877	11,309,705
Финансиски средства што се чуваат до доспевање	132,274	667,319
Пласмани во и кредити на банки	154,693	166,728
Кредити одобрени на комитенти	52,609,713	48,952,179
Останати побарувања (намалени за преземени средства по основа на ненаплатени побарувања)	136,914	208,212
	<u>83,419,483</u>	<u>78,155,134</u>
Изложеност на кредитен ризик на вонбилансни ставки		
Финансиски гаранции	3,446,662	2,896,777
Стендбај акредитиви	260,691	254,190
Обврски за одобрување кредити	7,629,597	7,399,346
Други вонбилансни обврски	348,363	309,236
Бруто изложеност	<u>11,685,313</u>	<u>10,859,549</u>
Намалено за: Резервација за вонбилансни ставки	<u>(118,247)</u>	<u>(118,911)</u>
	<u>11,567,066</u>	<u>10,740,638</u>
Вкупна изложеност на кредитен ризик	<u><u>94,986,549</u></u>	<u><u>88,895,772</u></u>

Парично покрите, недвижен имот, автомобили, државни обврзници, залог на машини и друг подвижен имот се прифаќаат како обезбедување за кредитните изложености.

Станбените кредити се целосно обезбедени со хипотека на недвижен имот (станбен и деловен простор) и тоа со коефициент на износ на кредит во однос на вредност на обезбедување до 75% или со залог на депозит. Потрошувачките кредити во износи над ЕУР 10.000 се целосно обезбедени со хипотека на недвижен имот (станбен простор) или со залог на депозит.

Автомобилските кредити (опфатени во категоријата потрошувачки кредити) се обезбедени со залог на автомобили.

Корпоративните кредити и кредитните линии за мали бизниси се обезбедуваат со различни видови на обезбедување: станбен простор, деловен простор, автомобили, залог на машини и друг подвижен имот, гаранции од првокласни банки, корпоративни гаранции и лични меници, притоа имајќи го предвид квалитетот на обезбедувањето и коефициентот на покриеност на кредитот со обезбедување.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)
4.2 Кредитен ризик (продолжение)
4.2.4. Кредити на клиенти

Кредитите на клиентите се сумирани подолу:

(а) Кредити на клиенти кои не се ниту достасани ниту оштетени, достасани, но не оштетени и индивидуално оштетени

	Ниту достасани ниту оштетени	Достасани но не оштетени	Индивид. оштетени кредити	Вкупно бруто	Исправка за индивид. оштетени кредити	Исправка за групно оштетени кредити	Вкупна исправка	Вкупно нето
31 декември 2014								
Кредитни картички	3,161,992	490,910	11,308	3,664,210	(9,892)	(168,511)	(178,403)	3,485,807
Потрошувачки	17,263,978	4,316,202	312,694	21,892,874	(237,027)	(1,231,446)	(1,468,473)	20,424,401
Станбени	7,238,771	1,258,469	238,164	8,735,404	(37,828)	(19,783)	(57,611)	8,677,793
Мали претпријатија	1,342,925	264,163	242,430	1,849,518	(138,442)	(2,246)	(140,688)	1,708,830
Корпоративен сектор	11,578,927	4,335,184	5,635,145	21,549,256	(3,123,636)	(112,738)	(3,236,374)	18,312,882
Вкупно	40,586,593	10,664,928	6,439,741	57,691,262	(3,546,825)	(1,534,724)	(5,081,549)	52,609,713

	Ниту достасани ниту оштетени	Достасани но не оштетени	Индивид. оштетени кредити	Вкупно бруто	Исправка за индивид. оштетени кредити	Исправка за групно оштетени кредити	Вкупна исправка	Вкупно нето
31 декември 2013								
Кредитни картички	2,815,803	457,797	6,797	3,280,397	(5,484)	(147,667)	(153,151)	3,127,246
Потрошувачки	15,918,091	4,296,611	161,728	20,376,430	(108,783)	(1,194,849)	(1,303,632)	19,072,798
Станбени	6,785,108	1,171,806	302,973	8,259,887	(43,351)	(37,893)	(81,244)	8,178,643
Мали претпријатија	848,418	216,853	320,875	1,386,146	(191,602)	(11,519)	(203,121)	1,183,025
Корпоративен сектор	13,137,459	2,031,243	5,407,936	20,576,638	(3,099,487)	(86,684)	(3,186,171)	17,390,467
Вкупно	39,504,879	8,174,310	6,200,309	53,879,498	(3,448,707)	(1,478,612)	(4,927,319)	48,952,179

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)
4.2. Кредитен ризик (продолжение)
4.2.4. Кредити на клиенти (продолжение)
(а) Кредити на клиенти кои не се ниту достасани ниту оштетени, достасани, но не оштетени и индивидуално оштетени (продолжение)

Сите кредити кои не се ниту достасани ниту оштетени се мапирани на групата на задоволителен кредитен ризик врз основа на критериумите на интерниот систем на класификација на квалитетот на кредитите.

(б) Кредити на клиенти кои се достасани но не се оштетени на индивидуална основа

	Достасано ст до 30 дена	Достасано ст од 31-60 дена	Достасано ст од 61-90 дена	Достасано ст од 91- 180 дена	Достасано ст од 181- 365 дена	Достасано ст од 1-2 години	Достасано ст преку 2 години	Вкупно
31 декември 2014								
Кредитни картички	280,486	30,684	9,980	15,225	21,007	133,528	-	490,910
Потрошувачки	2,298,432	411,581	146,977	114,856	159,735	1,184,621	-	4,316,202
Станбени	842,953	156,550	142,237	31,237	16,466	69,026	-	1,258,469
Мали претпријатија	264,163	-	-	-	-	-	-	264,163
Корпоративен сектор	4,335,184	-	-	-	-	-	-	4,335,184
Вкупно	8,021,218	598,815	299,194	161,318	197,208	1,387,175	-	10,664,928

	Достасано ст до 30 дена	Достасано ст од 31-60 дена	Достасано ст од 61-90 дена	Достасано ст од 91- 180 дена	Достасано ст од 181- 365 дена	Достасано ст од 1-2 години	Достасано ст преку 2 години	Вкупно
31 декември 2013								
Кредитни картички	279,540	23,558	6,855	6,030	18,483	123,331	-	457,797
Потрошувачки	2,314,975	434,609	115,287	82,298	147,278	1,202,164	-	4,296,611
Станбени	832,904	181,726	47,102	48,217	11,638	50,219	-	1,171,806
Мали претпријатија	216,853	-	-	-	-	-	-	216,853
Корпоративен сектор	2,031,243	-	-	-	-	-	-	2,031,243
Вкупно	5,675,515	639,893	169,244	136,545	177,399	1,375,714	-	8,174,310

Објективната вредност на обезбедувањето е базирана на техники на вреднување кои се вообичаено употребувани за слични средства.

Објективната вредност на обезбедувањето за портфолиото на население е прикажана подолу:

	2014	2013
Парични средства и депозити кај НБРМ	544,052	493,104
Подвижен имот	622,205	1,055,492
Станбени објекти	27,879,610	26,496,187
Друг недвижен имот	2,484,503	3,133,397
Вкупно	31,530,370	31,178,180

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.2 Кредитен ризик (продолжение)

4.2.4 Кредити на клиенти (продолжение)

б) кредити на клиенти кои се доспеани, но не се поединечно оштетени (продолжение)

Објективната вредност на обезбедувањето за корпоративното портфолио е прикажана подолу:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Парични средства и депозити кај НБРМ	1,015,236	1,168,741
Финансиски и корпоративни гаранции	8,924,620	6,441,143
Подвижен имот	18,918,089	10,296,438
Недвижности	<u>30,017,647</u>	<u>30,273,849</u>
Вкупно	<u><u>58,875,592</u></u>	<u><u>48,180,171</u></u>

в) Реструктурирани кредити на клиенти

Банката врши реструктурирање на кредитот на кредитокорисникот поради намалување на кредитната способност на должникот, кога има :

- а) Продолжување на рокот на доспевање на главницата и каматата;
- б) Намалување на каматната стапка на одобриениот кредит;
- в) Намалување на износот на долгот, главницата или каматата;
- г) Други отстапки, кои го ставаат корисникот на кредитот во подобра финансиска позиција.

При реструктурирањето на кредитот, Банката врши финансиска анализа на корисникот на кредитот и го оценува неговиот капацитет за остварување на парични приливи потребни за отплата на главницата на кредитот, како и соодветната камата, откако кредитот ќе биде реструктуриран.

Во текот на 2014 година, Банката има реструктурирано кредити во вкупна вредност од 944,047 илјади денари (2013: 1,102,702 илјади).

4.2.5 Преземени средства по основ на ненаплатени побарувања во текот на годината

Во текот на 2014 година, Банката изврши проценка на вкупното портфолио на превземени средства со цел да ја одреди објективната вредност на средствата .

Во овој период, Банката продаде 21 средства (2013: 17 средства) во вкупна вредност од 22,659 илјади денари (2013: 60,510 илјади денари), при што се превземени 2 објекти (2013: 2 објекти) во вкупна вредност од 13,871 илјади денари (2013: 38,146 илјади денари). Генералната политика на Банката е да ги продаде сите средства во период од 3 години, и за тоа Банката презема соодветни активности за нивна продажба.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.2 Кредитен ризик (продолжение)

4.2.6 Концентрација на ризици на финансиски средства со изложеност на кредитен ризик

Географски подрачја

Следната табела ја прикажува главната кредитна изложеност на Банката според нивната сметководствена вредност, категоризирана според географските подрачја со состојба на 31 декември 2014 година и 2013. Во оваа табела, Банката ги има распределено изложеностите по региони врз основа на домицилната земја на комитентите.

	Парични сред.и парични еквиваленти		Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех		Финансиски средства достапни за продажба		Финансиски средства чувани до доспевање		Кредити на и побарувања од банки		Кредити на комитенти		Останати побарувања		Вкупно	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
<i>Географско подрачје</i>																
Република																
Македонија	15,812,129	14,254,796	7,485	15,793	11,632,877	11,309,703	132,274	667,319	-	-	52,609,713	48,952,179	136,914	208,212	80,331,392	75,408,002
Земји-членки на ЕУ	2,647,880	2,363,131	-	-	-	2	-	-	154,693	166,728	-	-	-	-	2,802,573	2,529,861
Европа -останато	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Земји членки на ОЕЦД (без европски земји- членки на ОЕЦД))	-	-	285,518	212,858	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	285,518	212,858
Друго	-	-	-	4,413	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,413
Вкупно	<u>18,460,009</u>	<u>16,617,927</u>	<u>293,003</u>	<u>233,064</u>	<u>11,632,877</u>	<u>11,309,705</u>	<u>132,274</u>	<u>667,319</u>	<u>154,693</u>	<u>166,728</u>	<u>52,609,713</u>	<u>48,952,179</u>	<u>136,914</u>	<u>208,212</u>	<u>83,419,483</u>	<u>78,155,134</u>

Изложеноста на кредитен ризик во врска со нето на вонбилансни ставки во целост се однесува на географското подрачје на Република Македонија.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.2 Кредитен ризик (продолжение)

4.2.6 Концентрација на ризици на финансиски средства со изложеност на кредитен ризик (продолжение)

Индустриски сектор

Следната табела ја прикажува главната кредитна изложеност на Банката по билансни финансиски средства според нивната сметководствена вредност, категоризирана според индустриски сектор на комитентите.

	Парични сред.и парични еквиваленти		Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех				Финансиски средства чувани до доспевање		Кредити на и побарувања од банки		Кредити на комитенти		Останати побарувања		Вкупно	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
<i>Индустрија</i>																
Земјоделство, шумарство и риболов	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	874,962	605,761	2,277	2,008	877,239	607,769
Рударство и вадење на камен	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69,093	116,695	180	389	69,273	117,084
Преработувачка индустрија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,876,173	6,927,058	20,497	25,532	7,896,670	6,952,590
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,837,379	2,157,098	4,782	7,005	1,842,161	2,164,103
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33,865	19,285	88	63	33,953	19,348
Градежништво	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,375,143	1,562,654	3,579	5,415	1,378,722	1,568,069
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и моторцикли	-	-	-	-	983	906	-	-	-	-	5,434,947	4,992,118	14,143	145,403	5,450,073	5,138,427
Транспорт и складирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	858,872	675,458	2,235	2,288	861,107	677,746
Објекти за сметсување и сервисни дејности со храна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	287,021	360,380	747	1,024	287,768	361,404
Информации и комуникации	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	240,454	80,111	626	278	241,080	80,389
Финансиски дејности и дејности на осигурување	11,084,954	10,155,081	285,518	217,271	76,350	67,104	-	-	154,693	166,728	153,693	153,219	400	-	11,755,608	10,759,403
Дејности во врска со недвижен имот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	444,553	317,690	1,157	1,031	445,710	318,721
Стручни, научни и технички дејности	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	313,222	300,314	815	1,394	314,037	301,708
Административни и помошни услуги дејности	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	73,317	-	237	-	73,554
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	7,375,055	6,462,846	7,485	15,793	11,555,544	11,241,695	132,274	667,319	-	-	1064	1057	3	-	19,071,425	18,388,710
Образование	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	98,366	83,085	256	270	98,622	83,355
Дејности на здравствена и социјална заштита	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36,388	27,224	95	88	36,483	27,312
Уметност, забава и рекреација	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	71,841	95,221	187	588	72,028	95,809
Други услужни дејности	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,676	25,746	38	2,606	14,714	28,352
Физички лица	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32,588,001	30,378,688	84,809	12,593	32,672,810	30,391,281
Вкупно	18,460,009	16,617,927	293,003	233,064	11,632,877	11,309,705	132,274	667,319	154,693	166,728	52,609,713	48,952,179	136,914	208,212	83,419,483	78,155,134

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.2 Кредитен ризик (продолжение)

4.2.6 Концентрација на ризици на финансиски средства со изложеност на кредитен ризик (Продолжение)

Сектор (продолжение)

Следната табела ја прикажува главната кредитна изложеност на Банката по вон-билансни ставки според нивната сметководствена вредност, категоризирани според индустриски сектор на коминентите.

<i>Сектор</i>	Во илјада МКД	
	2014	2013
Нерезиденти	50	100
Земјоделство, шумарство и рибарство	17,692	13,786
Руди и вадење на камен	77,940	22,579
Преработувачка индустрија	862,495	1,230,081
Снабдување со електрична енергија, гас, гас, пареа и климатизација	139,281	24,291
Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	1,309	5,894
Градежништво	2,121,729	1,367,264
Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	461,102	429,938
Транспорт и складирање	260,715	200,546
Објекти за сметсување и сервисни дејности со храна	9,508	5,305
Информации и комуникација	9,264	7,275
Финансиски дејности и дејности на осигурување	89,625	62,585
Дејности во врска со недвижен имот	120,012	462,370
Стручни, научни и технички дејности	34,145	48,985
Административни и помошни услужни дејности	27,350	23,531
Образование	20,106	11,454
Дејности на здравствена и социјална заштита	3,258	1,385
Уметност, забава и рекреација	49,848	35,554
Други услужни дејности	4,017	2,127
Физички лица	7,257,620	6,785,588
Вкупно	11,567,066	10,740,638

4.3 Пазарен ризик

Пазарен ризик е ризик дека објективната вредност или идните готовински текови на некој финансиски инструмент ќе флукутираат поради промени во пазарните цени. Пазарните ризици произлегуваат од отворени позиции во девизни, каматни и капитални производи, кои се изложени на пазарни движења и промени во нивото на волатилноста на пазарните стапки или цените (како што се каматните стапки, кредитни маргини, девизен курс и цените на капиталот).

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)
4.3 Пазарен ризик (продолжение)
4.3.1 Девизен ризик

Банката е изложена на ефектите од флукуација на девизните курсеви на главните валути, врз финансиските позиции и готовинските текови. Банката поставува лимити за нивото на изложеност по валута и збирно за сите валути, а кои се следат на дневна основа. Во табелите подолу прикажана е изложеноста на Банката на девизен ризик, со состојба на 31 декември 2014 година и 2013 година:

	Во илјади денари 31 декември, 2014					
	Во валута на известува ње					Вкупно
	EUR	USD	Други валути	Вкупно странски валути		
СРЕДСТВА						
Парични средства и парични еквиваленти	3,957,154	539,054	1,348,339	5,844,547	12,615,462	18,460,009
Финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех	9,053	283,950	-	293,003	-	293,003
Финансиски средства расположливи за продажба	1,196,523	-	-	1,196,523	10,436,354	11,632,877
Финансиските средства кои се чуваат до доспевање	132,274	-	-	132,274	-	132,274
Кредити на и побарувања од банки	4,561	147,575	2,557	154,693	-	154,693
Кредити на и побарувања од други комитенти	25,430,486	1,195,999	-	26,626,485	25,983,228	52,609,713
Останати побарувања	3,513	436	133	4,082	132,832	136,914
Вкупно средства	30,733,564	2,167,014	1,351,029	34,251,607	49,167,876	83,419,483
ОБВРСКИ						
Депозити на банки	11,786	257,078	24,316	293,180	-	293,180
Депозити на комитенти	24,271,400	1,869,879	1,309,669	27,450,948	38,455,609	65,906,557
Обврски по кредити	682,667	-	-	682,667	172,178	854,845
Субординиран долг	2,775,970	-	-	2,775,970	-	2,775,970
Останати обврски	342,107	3,575	59	345,741	965,986	1,311,727
Вкупна обврски	28,083,930	2,130,532	1,334,044	31,548,506	39,593,773	71,142,279
Нето валутна позиција:	2,649,634	36,482	16,985	2,703,101	9,574,103	12,277,204

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)
4.3 Пазарен ризик (продолжение)
4.3.1 Девизен ризик (продолжение)

	EUR	USD	Други валути	Вкупно странски валути	Во илјада денари 31 декември, 2013	
					Во валута на известува ње	Вкупно
СРЕДСТВА						
Парични средства и парични еквиваленти	4,251,991	265,045	1,218,520	5,735,556	10,882,371	16,617,927
Финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех	15,793	212,858	4,413	233,064	-	233,064
Финансиски средства расположливи за продажба	1,581,670	-	2,046	1,583,716	9,725,989	11,309,705
Финансиските средства кои се чуваат до доспевање	667,319	-	-	667,319	-	667,319
Кредити на и побарувања од банки	23,812	119,824	23,092	166,728	-	166,728
Кредити на и побарувања од други комитенти	24,517,643	1,339,862	515	25,858,020	23,094,159	48,952,179
Останати побарувања	13,450	3,365	151	16,966	191,246	208,212
Вкупно средства	31,071,678	1,940,954	1,248,737	34,261,369	43,893,765	78,155,134
ОБВРСКИ						
Депозити на банки	36,461	94,179	59,124	189,764	-	189,764
Депозити на комитенти	24,566,819	1,775,540	1,153,906	27,496,265	35,672,112	63,168,377
Обврски по кредити	768,361	4,740	-	773,101	171,050	944,151
Субординиран долг	2,777,763	-	-	2,777,763	-	2,777,763
Останати обврски	108,447	14,210	865	123,522	824,554	948,076
Вкупна обврски	28,257,851	1,888,669	1,213,895	31,360,415	36,667,716	68,028,131
Нето валутна позиција:	2,813,827	52,285	34,842	2,900,954	7,226,049	10,127,003

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)
4.3 Пазарен ризик (продолжение)
4.3.2 Ризик од промена на каматна стапка

Банката е изложена на ефектите од движењата на нивото на каматните стапки на пазарот кои имаат влијание врз нејзината финансиска позиција и готовински текови. Со оглед на тоа што портфолиото за тргување на Банката е незначително и истото се однесува главно на државни хартии од вредност, изложеноста на каматниот ризик се оценува од аспект на портфолиото на банкарски активности. Ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности е тековниот или можниот ризик за добивката (нето приходи од камата) и/или капиталот што произлегува од негативните движења на каматните стапки што влијаат на позициите во портфолиото на банкарските активности. Превземањето на овој ризик е дел од банкарското работење и може да биде значителен извор на профитабилност и акционерска вредност. Сепак, прекумерен ризик од промена на каматните стапки може да претставува значајно загрозување за добивката и капиталната основа на Банката. Банката има воспоставено рамка за управување со овој ризик со цел да се минимизираат ефектите од негативните промени во идните каматни стапки, и тоа преку воспоставување и следење на соодветни лимити и користење на техники за мерење на изложеноста од ризикот од промена на каматни стапки во портфолиото на банкарски активности.

Во табелата се прикажани каматноносните и некаматноносните средства и обврски со состојба на 31 декември 2014 и 2013 година.

	Во илјади денари		
	31 декември, 2014		
	<u>Каматноосни</u>	<u>Некаматноосни</u>	<u>Вкупно</u>
СРЕДСТВА			
Парични средства и парични еквиваленти	10,027,233	8,432,776	18,460,009
Финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех	7,399	285,604	293,003
Финансиски средства расположливи за продажба	11,519,699	113,178	11,632,877
Финансиските средства кои се чуваат до доспевање	131,914	360	132,274
Кредити на и побарувања од банки	145,434	9,259	154,693
Кредити на и побарувања од други комитенти	51,220,589	1,389,124	52,609,713
Останати побарувања	-	136,914	136,914
Вкупни средства	<u>73,052,268</u>	<u>10,367,215</u>	<u>83,419,483</u>
ОБВРСКИ			
Депозити на банки	293,126	54	293,180
Депозити на комитенти	65,609,244	297,313	65,906,557
Обврски по кредити	702,864	151,981	854,845
Субординиран долг	2,766,663	9,307	2,775,970
Останати обврски	-	1,311,727	1,311,727
Вкупни обврски	<u>69,371,897</u>	<u>1,770,382</u>	<u>71,142,279</u>
Нето каматна позиција:	<u>3,680,371</u>	<u>8,596,833</u>	<u>12,277,204</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.3 Пазарен ризик (продолжение)

4.3.2 Ризик од промена на каматна стапка (продолжение)

	Во илјади денари 31 декември, 2013		
	<u>Каматносни</u>	<u>Некаматносни</u>	<u>Вкупно</u>
СРЕДСТВА			
Парични средства и парични еквиваленти	15,442,132	1,175,795	16,617,927
Финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех	15,608	217,456	233,064
Финансиски средства расположливи за продажба	11,219,463	90,242	11,309,705
Финансиските средства кои се чуваат до доспевање	664,911	2,408	667,319
Кредити на и побарувања од банки	112,841	53,887	166,728
Кредити на и побарувања од други комитенти	47,732,110	1,220,069	48,952,179
Останати побарувања	-	208,212	208,212
Вкупни средства	<u>75,187,065</u>	<u>2,968,069</u>	<u>78,155,134</u>
ОБВРСКИ			
Депозити на банки	189,761	3	189,764
Депозити на комитенти	62,850,446	317,931	63,168,377
Обврски по кредити	942,902	1,249	944,151
Субординиран долг	2,768,008	9,755	2,777,763
Останати обврски	-	948,076	948,076
Вкупни обврски	<u>66,751,117</u>	<u>1,277,014</u>	<u>68,028,131</u>
Нето каматна позиција:	<u>8,435,948</u>	<u>1,691,055</u>	<u>10,127,003</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)**4.4 Ликвидносен ризик**

Ликвидносниот ризик претставува ризик од неможност на Банката да обезбеди доволно парични средства за измирување на своите краткорочни обврски во моментот на нивното достасување, односно ризик дека потребните ликвидни средства ќе се обезбедат со многу повисоки трошоци.

4.4.1 Процес на управување со ликвидносниот ризик

Процесот на управување со ликвидносниот ризик на Банката вклучува:

- Примена на оперативни стандарди поврзани со ликвидносниот ризик на Банката, вклучувајќи соодветни политики, процедури и средства за контролирање и лимитирање на ликвидносниот ризик.
- Одржување на залихи на ликвидни средства соодветно на профилот на готовински тек на Банката кои би можеле веднаш да се конвертираат во готовина без да предизвикаат неоправдани капитални загуби.
- Мерење, контрола и сценарија за тестирање на потребите од финансирање, како и пристапот до изворите на финансирање.
- Подготовка на планови на Банката за непредвидени настани за справување со нарушувањата на ликвидноста со кои се предвидува навремено финансирање на некои или сите активностите и тоа по разумна цена.
- Следење на лимитите и показателите на ликвидносен ризик имајќи ги предвид склоноста кон ризик на Банката и профилот, како и законските прописи за пропишаното минимално ниво на стапките на ликвидност.

Процесот на управување со ликвидноста и ликвидносниот ризик се спроведува преку утврдување на адекватно дневно управување со ликвидноста, преку изготвување на планови за ликвидност. Плановите ја одразуваат ликвидноста обезбедена со готовински приливи и ликвидноста потребна за финансирање на готовинските одливи.

При подготовка на планови и предвидувања на ликвидноста на дневна, неделна, месечна и долгорочна основа се земаат во предвид сите релевантни аспекти - поставените лимити, одржување на потребната валутна структура, усогласеност по рочност на средствата и изворите на средства и други регулативни правила.

Следењето на ликвидноста на Банката се врши од страна на Секторот за средства и ликвидност. Секторот за средства и ликвидност ги усогласува сите приливи и/или одливи во сите валути заедно со парични дознаки, чекови, банкарски трансфери и трансфери на сметки.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.4 Ликвидносен ризик (продолжение)

4.4.1 Процес на управување со ликвидносниот ризик (продолжение)

	Во илјади денари 31 декември, 2014						
	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	1 - 2 години	2 to 5 години	над 5 години	Вкупно
СРЕДСТВА							
Парични средства и парични еквиваленти	18,360,253	99,756	-	-	-	-	18,460,009
Финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех	285,518	-	7,485	-	-	-	293,003
Финансиски средства расположливи за продажба	-	1,889,404	6,546,976	3,119,409	-	77,088	11,632,877
Финансиските средства кои се чуваат до доспевање	132,274	-	-	-	-	-	132,274
Кредити на и побарувања од банки	419	-	-	-	-	154,274	154,693
Кредити на и побарувања од други комитенти	4,516,259	4,231,877	17,277,067	4,505,026	9,911,449	12,168,035	52,609,713
Останати побарувања	136,914	-	-	-	-	-	136,914
Вкупни средства	<u>23,431,637</u>	<u>6,221,037</u>	<u>23,831,528</u>	<u>7,624,435</u>	<u>9,911,449</u>	<u>12,399,397</u>	<u>83,419,483</u>
ОБВРСКИ							
Депозити на банки	293,180	-	-	-	-	-	293,180
Депозити на комитенти	25,132,715	6,904,195	23,173,449	8,185,829	2,222,690	287,679	65,906,557
Обврски по кредити	83,216	-	155,115	163,052	277,095	176,367	854,845
Субординиран долг	-	9,307	-	1,229,628	1,537,035	-	2,775,970
Останати обврски	1,220,749	-	-	-	-	90,978	1,311,727
Вкупни обврски и капитал	<u>26,729,860</u>	<u>6,913,502</u>	<u>23,328,564</u>	<u>9,578,509</u>	<u>4,036,820</u>	<u>555,024</u>	<u>71,142,279</u>
Нето ликвидна позиција	<u>(3,298,223)</u>	<u>(692,465)</u>	<u>502,964</u>	<u>(1,954,074)</u>	<u>5,874,629</u>	<u>11,844,373</u>	<u>12,277,204</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.4 Ликвидносен ризик (продолжение)

4.4.1 Процес на управување со ликвидносниот ризик (продолжение)

5.

	Во илјади денари 31 декември, 2013						
	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	1 - 2 години	2 to 5 години	над 5 години	Вкупно
СРЕДСТВА							
Парични средства и парични еквиваленти	16,617,927	-	-	-	-	-	16,617,927
Финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех	217,272	-	8,476	7,316	-	-	233,064
Финансиски средства расположливи за продажба	608	993,983	8,617,774	-	1,629,300	68,040	11,309,705
Финансиските средства кои се чуваат до доспевање	134,020	131,979	401,320	-	-	-	667,319
Кредити на и побарувања од банки	697	-	-	-	-	166,031	166,728
Кредити на и побарувања од други комитенти	4,132,073	4,740,181	15,622,390	4,820,034	9,474,636	10,162,865	48,952,179
Останати побарувања	208,212	-	-	-	-	-	208,212
Вкупни средства	<u>21,310,809</u>	<u>5,866,143</u>	<u>24,649,960</u>	<u>4,827,350</u>	<u>11,103,936</u>	<u>10,396,936</u>	<u>78,155,134</u>
ОБВРСКИ							
Депозити на банки	189,764	-	-	-	-	-	189,764
Депозити на комитенти	24,001,415	7,403,637	23,632,598	5,484,245	2,418,121	228,361	63,168,377
Обврски по кредити	209,833	15,183	141,748	180,153	397,234	-	944,151
Субординиран долг	-	9,755	-	-	2,768,008	-	2,777,763
Останати обврски	857,098	-	-	-	-	90,978	948,076
Вкупни обврски	<u>25,258,110</u>	<u>7,428,575</u>	<u>23,774,346</u>	<u>5,664,398</u>	<u>5,583,363</u>	<u>319,339</u>	<u>68,028,131</u>
Нето ликвидна позиција	<u>(3,947,301)</u>	<u>(1,562,432)</u>	<u>875,614</u>	<u>(837,048)</u>	<u>5,520,573</u>	<u>10,077,597</u>	<u>10,127,003</u>

Активата и пасивата на Банката е класифицирана според датумот на доспевање, со состојба на 31 декември 2014 и 2013 година, со исклучок на кредитите и побарувања од други комитенти, каде што за кредитните производи кои немаат дефиниран датум на доспевање (кредитни картички, ОК кредити, итн.), распоредот по конкретните временски интервали се врши преку користење на историските податоци за износот на наплатата во однос на вкупните билансни побарувања по овие производи. Иако првичната анализа покажува неусогласеност помеѓу активата и пасивата за период до една година, значителен дел од депозитите на Банката до една година се стабилни и се сметаат за депозитно јадро во износ од 51.526.755 илјади денари (2013: 48.728.105 илјади денари), со што се овозможува рочната неусогласеност да се надмине.

4.4.2 Анализа на договорната доспеаност за недеривативни финансиски обврски (недисконтиран готовински тек)

Во табелата подолу се прикажани готовински текови плативи од страна на Банката според преостанатата договорна рочност на недеривативни финансиски обврски, на датумот на билансна состојба. Износите наведени во табелата се договорните недисконтирани готовински текови, при што Банката управува со својствениот ликвидносен ризик врз основа на очекуваните недисконтирани готовински приливи.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS
December 31, 2014

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.4 Ликвидносен ризик (продолжение)

4.4.2 Анализа на договорната доспеаност за не-деривативни финансиски обврски (недисконтиран готовински текови) (продолжение)

	Во илјади денари 31 декември, 2014									
	По видување	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	1 - 2 години	2- 3 години	3- 4 години	4- 5 години	Над 5 години	Вкупно
ОБВРСКИ										
Депозити на банки	40,324	252,864	-	-	-	-	-	-	-	293,188
Депозити на комитенти	20,713,218	4,516,191	7,064,435	23,705,679	8,497,618	1,655,806	390,116	298,916	322,003	67,163,982
Обврски по кредити (вклучувајќи го субординираниот долг)	6,421	83,792	27,094	212,711	1,467,915	123,548	1,688,647	126,839	267,713	4,004,680
Останати обврски	1,263,433	-	-	-	-	-	-	-	-	1,263,433
Вкупно обврски	22,023,396	4,852,847	7,091,529	23,918,390	9,965,533	1,779,354	2,078,763	425,755	589,716	72,725,283

	Во илјади денари 31 декември, 2013									
	По видување	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	1 - 2 години	2- 3 години	3- 4 години	4- 5 години	Над 5 години	Вкупно
ОБВРСКИ										
Депозити на банки	100,504	105,376	-	-	-	-	-	-	-	205,880
Депозити на комитенти	18,298,050	5,832,487	7,606,605	24,300,492	5,754,590	1,692,757	515,896	404,164	271,337	64,676,378
Обврски по кредити (вклучувајќи го субординираниот долг)	6,142	61,876	43,884	203,448	260,645	1,436,540	167,727	1,679,880	329,175	4,189,317
Останати обврски	896,608	-	-	-	-	-	-	-	-	896,608
Вкупно обврски	19,301,304	5,999,739	7,650,489	24,503,940	6,015,235	3,129,297	683,623	2,084,044	600,512	69,968,183

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS
December 31, 2014

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.4 Ликвидносен ризик (продолжение)

4.4.3 Анализа на договорната доспеаност за вонбилансни ставки (недисконтиран готовински тек)

	По видување	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	1 - 2 години	2- 3 години	3- 4 години	4- 5 години	Во илјади денари 31 декември, 2014	
									Над 5 години	Вкупно
Превземени кредитни обврски	-	-	-	1,522,502	353,428	-	-	-	5,753,667	7,629,597
Финансиски гаранции и акредитиви	-	327,620	534,127	944,393	520,247	660,176	5,315	565,278	150,196	3,707,352
Вкупно	-	327,620	534,127	2,466,895	873,675	660,176	5,315	565,278	5,903,863	11,336,949

	По видување	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	1 - 2 години	2- 3 години	3- 4 години	4- 5 години	Во илјади денари 31 декември, 2013	
									Над 5 години	Вкупно
Превземени кредитни обврски	-	-	-	1,409,712	588,851	-	-	-	5,400,783	7,399,346
Финансиски гаранции и акредитиви	-	267,365	398,200	1,531,022	463,755	365,389	519	2,000	122,718	3,150,968
Вкупно	-	267,365	398,200	2,940,734	1,052,606	365,389	519	2,000	5,523,501	10,550,314

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)
4.5 Објективна вредност на финансиските средства и обврски

	Сметководствена вредност		Во илјади денари	
			Објективна вредност	
	31 декември 2014	31 декември 2013	31 декември, 2014	31 декември 2013
Финансиски средства				
Пари и парични еквиваленти	18,460,009	16,617,927	18,460,009	16,617,927
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех	293,003	233,064	293,003	233,064
Финансиски инструменти расположиви за продажба	11,632,877	11,309,705	11,632,877	11,309,705
Финансиски инструменти кои се чуваат до доспевање	132,274	667,319	132,274	667,319
Кредити на и побарувања од банки	154,693	166,728	154,693	166,728
Кредити на и побарувања од други комитенти	52,609,713	48,952,179	52,609,713	48,952,179
Останати побарувања (намалени за преземени средства по основ на ненаплатени побарувања)	136,914	208,212	136,914	208,212
	<u>83,419,483</u>	<u>78,155,134</u>	<u>83,419,483</u>	<u>78,155,134</u>
Финансиски обврски				
Депозити на банки	293,180	189,764	293,180	189,764
Депозити на комитенти	65,906,557	63,168,377	65,906,557	63,168,377
Обврски по кредити	854,845	944,151	854,845	944,151
Субординиран долг	2,775,970	2,777,763	2,775,970	2,777,763
Останати обврски	1,311,727	948,076	1,311,727	948,076
	<u>71,142,279</u>	<u>68,028,131</u>	<u>71,142,279</u>	<u>68,028,131</u>

Парични средства и парични еквиваленти

Сметководствената вредност на парите и паричните еквиваленти е еднаква на нивната објективна вредност бидејќи тие вклучуваат пари и ностро сметки и претставуваат неограничени депозити по видување и пласмани во НБРМ, со краток рок на доспевање. Објективната вредност на благајничките и другите квалификувани записи се базира е врз дисконтираните парични текови.

Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех

Објективната вредност се утврдува врз основа на пазарните цени кои се еднакви со нивната сметководствена вредност.

Финансиски средства расположиви за продажба

Нивната објективна вредност се мери врз основа на котираните цени или износи добиени со примена на модели на парични текови. Соодветно на тоа, нивната објективна вредност е еднаква на нивната сметководствена вредност.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Имајќи ја во вид природата на овие инструменти (фиксно доспевање и фиксни и определени плаќања), како и постојните информации на пазарот, ставот на менаџментот е дека објективна вредност на таквите инструменти е приближно еднаква на нивната сметководствена вредност.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.5 Објективна вредност на финансиските средства и обврски (продолжение)

Кредити на и побарувања од банки

Најголемиот дел од орочените депозити се депозити преку ноќ. Објективната вредност на депозитите-преку-ноќ како и пласманите по видување е еднаква на нивната сметководствена вредност. Помалиот дел на орочени депозити се фиксни каматоносни депозити чија проценета објективна вредност е утврдена врз база на дисконтиран паричен тек со користење на каматни стапки за слични пласмани.

Кредити на и побарувања од други комитенти

Кредитите се намалени за резервации за исправка на вредноста. Поголемиот дел од кредитите одобрени на комитенти се со варијабилна каматна стапка (над 95%). Преостанатиот дел од кредитите со фиксна каматна стапка се т.н. "teaser loans" (кредити со прилагодлива стапка) чија што објективната вредност се проценува врз основа на дисконтираниот паричен тек.

Останати побарувања, намалени за средствата преземени за наплата на нефункционални побарувања

Останатите побарувања изнесуваат приближно колку и нивната објективна вредност бидејќи тие доспеваат во краток рок.

Депозити на банки

Објективната вредност на депозитите по видување, како и на орочените депозити на банки и други финансиски институции е еднаква на нивната сметководствена вредност.

Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех

Објективната вредност се утврдува со користење на пазарните цени.

Депозити на други комитенти

Објективната вредност на депозитите по видување, како и на депозитите со варијабилна каматна стапка е еднаква на нивната сметководствена вредност. Проценетата објективна вредност на депозитите со фиксна каматна стапка се базира врз дисконтираните готовински текови користејќи каматната стапка на слични депозити со сличен рок на доспевање.

Обврски по кредити (вклучувајќи го субординираниот долг)

Поголемиот дел од оваа позиција го претставува субординираниот долг. Овој кредит е со варијабилна каматна стапка. Останатиот дел се кредити од специфични извори за кои не може со сигурност да се утврди пазарна каматна стапка бидејќи не постојат такви слични инструменти на пазарот.

Останати обврски

Останатите обврски приближно одговараат на нивната објективна вредност бидејќи тие доспеваат набрзо.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)**4.5 Објективна вредност на финансиските средства и обврски (продолжение)***Хиерархија на објективната вредност*

Банката ги класифицира финансиските средства и обврски по објективна вредност, користејќи хиерархија на објективна вредност која го прикажува значењето на влезните вредности кои се користат за одредување на нивната објективна вредност. Хиерархијата на објективна вредност се состои од следните нивоа:

- а) Ниво 1 – Објективната вредност се одредува директно врз основа на котирани пазарни цени на финансиските инструменти на активните пазари;
- б) Ниво 2 - Објективната вредност се одредува со употреба на техники кои вклучуваат влезни вредности од активните пазари, кои може да бидат директни, т.е цени, или индиректни т.е произлегуваат од цените
- в) Ниво 3 - Објективната вредност се одредува со употреба на техники кои вклучуваат влезни вредности кои што не може директно или индиректно да се следат на активните пазари, или не се видливи.

Во периодот нема премини помеѓу Ниво 1 и Ниво 2.

Во следната табела е прикажана анализа на финансиските инструменти кои се мерат по првичното признавање по објективна вредност, групирани од Ниво 1 до 3 врз основа на степенот до кој објективната вредност е забележителна.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.5. Објективна вредност на финансиските средства и обврски (продолжение)

Хиерархија на објективната вредност (продолжение)

	Објективна вредност	Ниво 1	Во илјади денари 31 декември, 2014	
			Ниво 2	Ниво 3
Финансиски средства				
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех	293,003	285,518	7,485	-
Финансиски средства расположиви за продажба	77,088	-	52,681	24,407
Вкупно	370,091	285,518	60,166	24,407

	Објективна вредност	Ниво 1	Во илјади денари 31 декември, 2013	
			Ниво 2	Ниво 3
Финансиски средства				
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех	233,064	233,064	-	-
Финансиски средства расположиви за продажба	68,040	43,633	-	24,407
Вкупно	301,104	276,697	-	24,407

Финансиските инструменти вклучени во ниво 3 со состојба на 31 декември 2014 година, вклучуваат некотирани приватни сопственички хартии од вредност расположиви за продажба чишто цени се одредени врз основа цените на последните тргувања, врз основа на што не е практично да се објави опсегот на клучните инпути кои не може да се набљудуваат

Усогласувањето на објективната вредност во ниво 3 не е презентирана бидејќи нема промени во движењето во текот на 2014 година.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.6. Управување со капитал

Целите на Банката при управување со капиталот, кој е поширок концепт од акционерскиот капитал прикажан во билансот на состојба, се:

- обезбедување на усогласност со барања за капитал поставени од страна на регулаторот;
- одржување на способноста на Банката да продолжи да функционира како успешна компанија и да продолжи да обезбедува позитивни финансиски резултати за акционерите и поволности за другите инволвирани субјекти; и
- одржување на цврста капитална основа за поддршка на развојот на својата деловна активност.

Адекватноста на капиталот и регулаторниот капитал редовно се следат од менаџментот на Банката, при што се применуваат техники пропишани од државното регулаторно тело, Народна Банка на Република Македонија (НБРМ). Потребните информации се доставуваат до регулаторното тело на квартална основа.

Регулаторното тело налага должност на секоја банка да ја одржува стапка на адекватност на капиталот над 8%.

Регулаторниот капитал на Банката е поделен на две групи:

- Основен капитал (Тиер 1): акционерски капитал, задржана добивка и резерви создадени од резервираните средства од задржаната добивка. Непокриената загуба на Банката од претходните години, тековните загуби, сопствени акции, нематеријални средства, нето негативни ревалоризациони резерви, разликата помеѓу висината на потребната и направената исправка на вредноста / посебна резерва, износот на нераспределената оштетување и посебна резерва како резултат на сметководствено временско доцнење се одбиваат при пристигнување на капитал на Ниво 1 (Тиер 1); и

- Дополнителен капитал (Тиер 2): капитал на квалификуван субординиран кредит, кумулативни приоритетни акции и премии од продадени кумулативни приоритетни акции, ревалоризациони резерви, хибридни капитални инструменти.

Инвестициите во финансиски институции се одбиваат од капиталот на Тиер 1 и Тиер 2 при одредувањето на регулаторниот капитал.

Во 2013 година, Народната банка на Република Македонија донесе нова Одлука за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, кој што налага пресметка на потребниот капитал на банките за покривање на кредитниот ризик, оперативниот ризик, пазарниот ризик и валутниот ризик.

Пресметување на потребниот капитал за покривање на кредитниот ризик се темели на т.н. стандардизиран пристап согласно Базел II, врз основа на кој, потребниот капитал за покривање на кредитниот ризик кој произлегува од билансот на состојба и од вонбилансните побарувања на банките се утврдува врз основа на кредитниот рејтинг на должникот, или побарувањето. Во 2012 година, Банката за прв пат има обврска да издвои капитал за покривање на оперативниот ризик по стандардизиран пристап. Потребниот капитал за валутен ризик е променет и се пресметува врз основа на агрегатната отворена девизна позиција, нето износот, земајќи го во предвид оштетувањето. Исто како и претходно, Банката не е обврзана да утврдува и одржува капитал за покривање на пазарните ризици додека портфолиото за тргување не го надмине пропишаниот праг.

Во табелата подолу претставен е сумарен преглед на пропишаниот капитал и стапката на адекватност на капиталот на Банката за годината што завршува на 31 декември, 2014 и 2013 година, кој се однесува на барањето на регулаторно тело. Во текот на овие две години, Банката се придржува до сите пропишани регулаторните барања за капитал.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.6. Управување со капитал (продолжение)

	Во илјади денари 31 декември, 2014
Основен капитал	
Обични акции	3,511,242
Законски резерви и задржана добивка	4,596,589
Одбитоци од основен капитал	<u>(23,983)</u>
Вкупно квалификуван основен капитал	<u>8,083,848</u>
Дополнителен капитал	
Кумулативни приоритетни акции	90,978
Ревалоризациски резерви	1,416
Субординиран долг	<u>1,168,147</u>
Вкупно квалификуван дополнителен капитал	<u>1,260,541</u>
Вкупно регулаторен капитал	<u>9,344,389</u>
Актива пондерирана според кредитниот ризик	
Билансна актива	43,323,336
Вонбилансна актива	<u>5,155,267</u>
Вкупна актива пондерирана според кредитниот ризик	<u>48,478,603</u>
Актива пондерирана според валутниот ризик	<u>1,972,632</u>
Актива пондерирана според оперативниот ризик	<u>6,677,908</u>
Актива пондерирана според ризикот	<u>57,129,143</u>
Стапка на адекватност на капиталот	<u>16.36%</u>
	Во илјади денари 31 декември, 2013
Основен капитал	
Обични акции	3,511,242
Законски резерви и задржана добивка	4,596,589
Одбитоци од основен капитал	<u>(23,983)</u>
Вкупно квалификуван основен капитал	<u>8,083,848</u>
Дополнителен капитал	
Кумулативни приоритетни акции	90,978
Ревалоризациски резерви	569
Субординиран долг	<u>1,722,317</u>
Вкупно квалификуван дополнителен капитал	<u>1,813,864</u>
Вкупно регулаторен капитал	<u>9,897,712</u>
Актива пондерирана според кредитниот ризик	
Билансна актива	41,138,185
Вонбилансна актива	<u>5,169,476</u>
Вкупна актива пондерирана според кредитниот ризик	<u>46,307,661</u>
Актива пондерирана според валутниот ризик	<u>2,254,609</u>
Актива пондерирана според оперативниот ризик	<u>6,248,164</u>
Актива пондерирана според ризикот	<u>54,810,434</u>
Стапка на адекватност на капиталот	<u>18.06%</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.7. Анализа на сензитивност

4.7.1. Анализа на сензитивност (странски валути)

Управувањето со валутниот ризик, кое се врши преку следење на средствата и обврските во странска валута се надополнува со вршење анализа на сензитивноста на девизните средства и обврски на Банката. Поради тоа, се користи соодветно сценарио (промена на девизните курсеви за +10%, односно -10% во однос на денарот).

31 декември, 2014	Во илјади денари	Промена на девизен курс	
		10%	-10%
	Вкупно		
СРЕДСТВА			
Парични средства и парични еквиваленти	18,460,009	584,455	(584,455)
Финансиски инструменти по објективна вредност преку билансот на успех	293,003	29,300	(29,300)
Финансиски инструменти расположиви за продажба	11,632,877	119,652	(119,652)
Финансиски инструменти кои се чуваат до доспевање	132,274	13,227	(13,227)
Кредити на и побарувања од банки	154,693	15,469	(15,469)
Кредити на комитенти	52,609,713	2,662,649	(2,662,649)
Останати побарувања	136,914	408	(408)
Вкупно средства	83,419,483	3,425,160	(3,425,160)
ОБВРСКИ			
Депозити на банки	293,180	29,318	(29,318)
Депозити на комитенти	65,906,557	2,745,095	(2,745,095)
Обврски по кредити (вклучувајќи го субординираниот долг)	3,630,815	345,864	(345,864)
Останати обврски	1,311,727	34,574	(34,574)
Вкупно обврски	71,142,279	3,154,851	(3,154,851)
Нето девизна позиција:	12,277,204	270,309	(270,309)

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.7. Анализа на сензитивност (продолжение)

4.7.1. Анализа на сензитивност (странски валути) (продолжение)

31 декември, 2013	Во илјади денари		
	Промена на девизен курс Вкупно	+10%	-10%
СРЕДСТВА			
Парични средства и парични еквиваленти	16,617,927	573,556	(573,556)
Финансиски инструменти по објективна вредност преку билансот на успех	233,064	23,306	(23,306)
Финансиски инструменти расположиви за продажба	11,309,705	158,372	(158,372)
Финансиски инструменти кои се чуваат до доспевање	667,319	66,732	(66,732)
Кредити на и побарувања од банки	166,728	16,673	(16,673)
Кредити на комитенти	48,952,179	2,585,802	(2,585,802)
Останати побарувања	208,212	1,697	(1,697)
Вкупно средства	78,155,134	3,426,138	(3,426,138)
ОБВРСКИ			
Депозити на банки	189,764	18,976	(18,976)
Депозити на комитенти	63,168,377	2,749,627	(2,749,627)
Обврски по кредити (вклучувајќи го субординираниот долг)	3,721,914	355,086	(355,086)
Останати обврски	948,076	12,352	(12,352)
Вкупно обврски	68,028,131	3,136,041	(3,136,041)
Нето девизна позиција:	10,127,003	290,097	(290,097)

На 31 Декември, 2014 година, ако денарот ослабнал за 10% во однос на Еврото (и сите други валути), а сите други променливи компоненти останале непроменети, добивката за годината и нето капиталот би биле за 270,309 илјади денари повисоки (2013: 290,097 илјади денари). Обратно на тоа, доколку денарот зајакнал за 10% во однос на Еврото (и сите други валути), а сите други променливи компоненти останале непроменети, добивката за годината и нето капиталот би биле за 270,309 илјади денари пониски (2013: 290,097 илјади денари).

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.7. Анализа на сензитивност (продолжение)

4.7.2 Анализа на сензитивност (каматни стапки)

	Во илјади денари 31 декември, 2014		
	Total	Промена на каматна стапка + 200 б.п.	Промена на каматна стапка - 200 б.п.
СРЕДСТВА			
Парични средства и парични еквиваленти	18,460,009	200,545	(200,545)
Финансиски инструменти по објективна вредност преку билансот на успех	293,003	148	(148)
Финансиски инструменти расположиви за продажба	11,632,877	230,394	(230,394)
Финансиски инструменти кои се чуваат до доспевање	132,274	2,638	(2,638)
Кредити на и побарувања од банки	154,693	2,909	(2,909)
Кредити на комитенти	52,609,713	1,024,412	(1,024,412)
Останати побарувања	136,914	-	-
Вкупно средства	83,419,483	1,461,046	(1,461,046)
ОБВРСКИ			
Депозити на банки	293,180	5,863	(5,863)
Депозити на комитенти	65,906,557	1,312,185	(1,312,185)
Обврски по кредити (вклучувајќи го субординираниот долг)	3,630,815	69,391	(69,391)
Останати обврски	1,311,727	-	-
Вкупно обврски	71,142,279	1,387,439	(1,387,439)
Нето каматна позиција:	12,277,204	73,607	(73,607)

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

4. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

4.7. Анализа на сензитивност (продолжение)

4.7.2 Анализа на сензитивност (каматни стапки)

	Во илјади денари 31 декември, 2013	Промена на каматна стапка	
		+ 200 б.п.	- 200 б.п.
Вкупно			
СРЕДСТВА			
Парични средства и парични еквиваленти	16,617,927	308,843	(308,843)
Финансиски инструменти по објективна вредност преку билансот на успех	233,064	312	(312)
Финансиски инструменти расположиви за продажба	11,309,705	224,389	(224,389)
Финансиски инструменти кои се чуваат до доспевање	667,319	13,298	(13,298)
Кредити на и побарувања од банки	166,728	2,257	(2,257)
Кредити на комитенти	48,952,179	954,642	(954,642)
Останати побарувања	208,212	-	-
Вкупно средства	78,155,134	1,503,741	(1,503,741)
ОБВРСКИ			
Депозити на банки	189,764	3,795	(3,795)
Депозити на комитенти	63,168,377	1,257,009	(1,257,009)
Обврски по кредити (вклучувајќи го субординираниот долг)	3,721,914	74,218	(74,218)
Останати обврски	948,076	-	-
Вкупно обврски	68,028,131	1,335,022	(1,335,022)
Нето каматна позиција:	10,127,003	168,719	(168,719)

Како дел од управувањето со каматниот ризик, Банката врши анализа на сензитивноста на ставките во билансот на состојба. Анализата на сензитивноста се врши имајќи ги во предвид каматоносните средства и обврски. При тоа, се тестира што би се случило, при намалување/зголемување на каматните стапки за 200 базични поени.

Доколку каматните стапки се зголемеле за 200 б.п., а останатите променливи компоненти останат непроменети, а земајќи ја во предвид состојбата на средствата и обврските на 31 декември, 2014 година, добивката за годината би била за 73.607 илјади денари (2013: 168.719 илјади денари) повисока. Спротивно на тоа, доколку каматните стапки би се намалиле за 200 б.п., а останатите променливи компоненти останат непроменети, добивката за годината би била за 73.607 илјади денари (2013: 168.719 илјади денари повисока) пониска. Таквиот ефект се должи на пониската сензитивност на активата споредено со сензитивноста на пасивата при промена на каматните стапки.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година**5. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТ**

Банката управува со своите деловни активности преку следните оперативни сегменти:

Работа со население

Работата со население ги вклучува сите индивидуални корисници на кои Банката, преку својата широка мрежа на филијали, им нуди различни типови на кредити, депозити како и широк асортиман на традиционални услуги и производи.

Корпоративно банкарство

Корпоративното банкарство вклучува кредитирање на големи, средни и мали компании. Банката им нуди на корпоративните клиенти широк асортиман на производи и услуги, депозитни сметки, кредити, девизни активности и тргување.

Инвестициско банкарство

Инвестициското банкарство опфаќа чување и администрирање на финансиски инструменти за клиенти, вклучително и старателство и услуги поврзани со управување со сопственото портфолио, портфолиото за инвестирање во обврзници (расположиви за продажба и чувани до достасаност).

Друго

Овој сегмент ги вклучува сите други незначителни активности.

Неалоцирано

Овој сегмент ги вклучува настанатите приходи од одредени активности кои не може лесно да се одредат во ниту еден од горенаведените линии на работење, како што се провизии, доход остварен од осигурување или доход од вонредни или нередовни ставки.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

5. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТ

5.1 Оперативни сегменти

	Во илјади денари 31 декември, 2014					
	Работа со населени е	Корпора- тивно банкар- ство	Инвести- циско банкар- ство	Останато	Неалоци- рано	Вкупно
Нето приходи од камата	341,727	1,986,825	614,998	(140)	-	2,943,410
Нето приходи од провизии и надомести	410,460	531,758	1,225	11,671	-	955,114
Нето приходи од тргување	-	-	41,874	-	-	41,874
Останати приходи од работењето	100,259	61,315	5,361	-	(14,426)	152,509
Вкупно приходи	852,446	2,579,898	663,458	11,531	(14,426)	4,092,907
Добивка/(загуба) пред оданочување	210,680	1,205,145	659,857	14,084	(28,043)	2,061,723
Данок на добивка	-	-	-	-	(177,841)	(177,841)
Добивка за годината						<u>1,883,882</u>
Вкупно средства	33,298,027	39,439,457	12,058,153	379	115,624	84,911,640
Вкупно обврски	49,619,652	21,892,385	-	-	-	71,512,037
Оштетување на финансиски средства, на нето основа	286,571	(246,139)	(3,601)	2,695	-	39,526
Оштетување на нефинансиски средства	(45,357)	(42,883)	-	-	(434)	(88,674)
Амортизација	(48,574)	(61,669)	-	(142)	(2,878)	(113,263)
Купување имот и опрема	(39,354)	(49,191)	-	-	(894)	(89,439)
Останати расходи	(834,406)	(1,024,062)	-	-	(10,305)	(1,868,773)

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

5. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТ (продолжение)

5.1 Сегменти на работење (продолжение)

	Во илјади денари 31 декември, 2013					
	Работа со населени е	Корпора- тивно банкар- ство	Инвести- циско банкар- ство	Останато	Неалоци- рано	Вкупно
Нето приходи од камата	1,187,485	1,121,356	329,497	-	-	2,638,338
Нето приходи од провизии и надомести	486,986	434,639	(23,100)	4,472	-	902,997
Нето приходи од тргување	-	-	70,049	-	-	70,049
Останати приходи од работењето	116,410	79,574	8,066	-	4,234	208,284
Вкупно приходи	1,790,881	1,635,569	384,512	4,472	4,234	3,819,668
Добивка/(загуба) пред оданочување	1,194,639	(338,815)	375,845	(8,768)	11,753	1,234,654
Данок на добивка	-	-	-	-	(5,772)	(5,772)
Добивка за годината						1,228,882
Вкупно средства	18,315,939	49,113,587	12,207,453	379	100,226	79,737,584
Вкупно обврски	44,919,948	23,300,212	-	-	4,277	68,224,437
Оштетување на финансиски средства, на нето основа	337,708	(757,261)	(8,667)	-	-	(428,220)
Оштетување на нефинансиски средства	(62,084)	(58,697)	-	-	40,843	(79,938)
Амортизација	(57,425)	(54,292)	-	(13,240)	(22,252)	(147,209)
Купување на имот и опрема	(24,415)	(22,628)	-	-	(12,505)	(59,548)
Останати расходи	(814,441)	(1,104,134)	-	-	(11,072)	(1,929,647)

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

5. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТ (продолжение)

5.2 Географски подрачја

	Во илјади денари 31 декември,2014					Вкупно
	Реп. Македо- нија	Земји- членки на ЕУ	Европа - останато	Земји членки на ОЕЦД (без европски земји- членки на ОЕЦД)	Останато и неалоци- рано	
Вкупно приходи	3,902,159	138,972	37,192	29,010	(14,426)	4,092,907
Вкупно средства	82,076,327	1,920,467	513,949	400,897	-	84,911,640

	Во илјади денари 31 декември,2013					Вкупно
	Реп. Македо- нија	Земји- членки на ЕУ	Европа - останато	Земји членки на ОЕЦД (без европск и земји- членки на ОЕЦД)	Останат о и неалоци- рано	
Вкупно приходи	3,617,316	165,391	9,825	22,902	4,234	3,819,668
Вкупно средства	76,232,920	3,189,189	184,152	131,323	-	79,737,584

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

6. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД КАМАТА

Структурата на приходите и расходите од камата според категорија на финансиски инструменти е следната:

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември 2014	Година што завршува на 31 декември 2013
Приходи од камата:		
Парични средства и парични еквиваленти	232,295	339,437
Кредити на и побарувања од банки	21,525	19,724
Кредити на коминтенти	3,830,199	3,786,174
Вложувања во хартии од вредност	388,843	308,692
Останати побарувања	12,730	11,546
	<u>4,485,592</u>	<u>4,465,573</u>
Расходи за камата:		
Депозити на други коминтенти	1,451,860	1,735,152
Обврски по кредити	9,960	10,416
Субординиран долг	75,014	74,431
Останати обврски	5,348	7,236
	<u>1,542,182</u>	<u>1,827,235</u>
Нето приходи од камата	<u>2,943,410</u>	<u>2,638,338</u>

Анализа на приходите и расходите од камата според сектор е следна:

	Година што завршува на 31 декември, 2014		Во илјади денари	
	Приходи	Расходи	Година што завршува на 31 декември, 2013	
			Приходи	Расходи
Нефинансиски друштва	1,077,807	206,373	1,081,326	241,985
Држава	389,034	3,966	334,261	5,948
Непрофитни институции	290	10,888	879	11,976
Банки	22,055	8,198	19,779	9,815
Останати финансиски друштва (небанкарски)	241,693	29,556	321,787	41,702
Население	2,754,713	1,192,245	2,707,541	1,423,290
Нерезиденти	-	90,956	-	92,519
	<u>4,485,592</u>	<u>1,542,182</u>	<u>4,465,573</u>	<u>1,827,235</u>
Нето приходи од камата	<u>2,943,410</u>		<u>2,638,338</u>	

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
7. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД ПРОВИЗИИ И НАДОМЕСТИ

Приходите и расходите од провизии и надомести се анализираат според финансиската активност и тоа:

	Година која завршила на 31 декември 2014		Во илјади денари Година која завршила на 31 декември 2013	
	Приходи	Расходи	Приходи	Расходи
Кредитирање	103,811	-	106,634	-
Платен промет во земјата	354,367	64,900	314,662	67,494
Платен промет во странство	87,814	15,670	97,519	13,960
Акредитиви и гаранции	68,069	-	69,216	-
Брокерско работење	1,556	-	1,740	-
Управување со средства	431	-	425	-
Комисиски и доверителски активности	-	-	142	-
Картично работење	290,567	8,244	273,600	6,312
Потрошувачки кредити	59,141	4	60,112	39
Станбени кредити	-	150	-	236
Работа со депозити	1,233	-	1,578	-
Издавање на сефови	7,886	-	6,437	-
Наплата на сметка за трети лица	10,727	-	9,485	-
Останато	67,472	8,992	57,521	8,033
	<u>1,053,074</u>	<u>97,960</u>	<u>999,071</u>	<u>96,074</u>
Нето приходи од провизии и надомести	<u>955,114</u>		<u>902,997</u>	

Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести:

	Година која завршила на 31 декември 2014		Во илјади денари Година која завршила на 31 декември 2013	
	Приходи	Расходи	Приходи	Расходи
Нефинансиски друштва	582,541	5,576	566,755	7,117
Држава	3,291	-	4,373	7
Непрофитни институции	155	-	148	-
Банки	19,278	57,975	16,779	57,500
Останати финансиски друштва (небанкарски)	-	26,011	-	24,863
Население	421,317	8,398	382,072	6,587
Нерезиденти	26,492	-	28,944	-
	<u>1,053,074</u>	<u>97,960</u>	<u>999,071</u>	<u>96,074</u>
Нето приходи од провизии и надомести	<u>955,114</u>		<u>902,997</u>	

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
8. НЕТО-ПРИХОДИ ОД ТРГУВАЊЕ

	Во илјади денари Година која завршува на 31 декември	
	2014	2013
<i>Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех:</i>		
Загуба од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа	(2,795)	(1,828)
Добивка од промените на објективната вредност на сопственичките хартии од вредност, на нето-основа	39,969	67,545
Приходи од дивиденда од ХОВ за тргување – сопственички акции	1,462	926
ХОВ за тргување – државни обврзници	3,238	3,406
	<u>41,874</u>	<u>70,049</u>

9. НЕТО ПРИХОДИ ОД КУРСНИ РАЗЛИКИ

	Во илјади денари Година која завршува на 31 декември	
	2014	2013
Реализирани приходи од курсните разлики, на нето основа	105,670	107,038
Нереализирани расходи од курсните разлики, на нето основа	(25,760)	(11,617)
	<u>79,910</u>	<u>95,421</u>

10. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД ДЕЈНОСТА

	Во илјади денари Година која завршува на 31 декември	
	2014	2013
Предремено повлекување на депозити и работа со нерезиденти	30,307	39,660
Наплата на побарувања со добиени судски спорови	13,738	10,689
Добивка од продажба на недвижности и опрема	8,719	19,776
Дивиденда од средства расположливи за продажба	4,974	4,090
Приходи од кирии	2,005	3,116
Приходи од посредување со осигурување на имот	2,694	7,982
Приходи од наплата на штета од осигурителни компании	679	890
Отпис на камата	-	13,951
Останато	9,483	12,709
	<u>72,599</u>	<u>112,863</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
11. НЕТО ЗАГУБА ПОРАДИ ОШТЕТУВАЊЕ

	Во илјади денари Година која завршува на 31 декември	
	2014	2013
(Анулирање на загуби поради оштетување)/Загуби поради оштетување на финансиски средства, на нето основа	(39,526)	428,221
Загуби поради оштетување на нефинансиски средства	88,674	79,937
	<u>49,148</u>	<u>508,158</u>

Загуби поради оштетување на финансиските средства, на нето основа

	31.12.2014			Во илјади денари 31.12.2013		
	Трошок	Ослобо дување	Нето	Трошок	Ослободу вање	Нето
Кредити на и побарувања од банки (Белешка 20)	22,199	(26,394)	(4,195)	3,597	(395)	3,202
Кредити на комитенти (Белешка 21)	997,701	(1,037,200)	(39,499)	1,659,031	(1,247,989)	411,042
Останати побарувања (Белешка 22)	20,028	(18,797)	1,231	31,129	(41,704)	(10,575)
Финансиски средства расположиви за продажба (Белешка 18)	3,601	-	3,601	8,667	-	8,667
Вонбилансни ставки (Белешка 31)	19,192	(19,856)	(664)	19,293	(3,408)	15,885
	<u>1,062,721</u>	<u>(1,102,247)</u>	<u>(39,526)</u>	<u>1,721,717</u>	<u>(1,293,496)</u>	<u>428,221</u>

Пресметаните приходи од камати на оштетените финансиски средства со состојба на 31 декември 2014 година изнесуваат нула (2013: нула денари).

Загуби поради оштетување на нефинансиските средства

	Во илјади денари Година која завршува на 31 декември	
	2014	2013
Недвижности дадени под закуп (Белешка 23)	5,220	9,902
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (Белешка 22а)	83,454	70,035
	<u>88,674</u>	<u>79,937</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
12. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

	Во илјади денари	
	Година која завршува на 31 декември	
	2014	2013
Плати	456,719	462,062
Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	212,625	213,515
Останати трошоци за вработените	89,113	59,447
Користи при пензионирање, на нето основа	832	2,489
	<u>759,289</u>	<u>737,513</u>
Просечен број на вработени за периодот	1,042	1,028
Број на постојано вработени на крај на годината	1,046	1,045

13. АМОРТИЗАЦИЈА

	Во илјади денари	
	Година која завршува на 31 декември	
	2014	2013
Амортизација на недвижности и опрема	72,992	90,158
Амортизација на нематеријални средства	37,302	53,725
Амортизација на недвижности дадени под закуп	2,969	3,326
	<u>113,263</u>	<u>147,209</u>

14. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД ДЕЈНОСТА

	Во илјади денари	
	Година која завршува на 31 декември	
	2014	2013
Материјали и услуги	576,042	594,810
Премија за осигурување на депозитите	294,348	336,190
Административни и трошоци за маркетинг	124,910	112,935
Трошоци за кирии	60,983	63,405
Премии за осигурување на имотот и на вработените	14,385	15,015
Трошоци за судски спорови	9,092	11,657
Трошоци за службени патувања	7,180	6,178
Останати даноци и придонеси	4,612	3,691
Останати трошоци	17,932	48,253
	<u>1,109,484</u>	<u>1,192,134</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

15. РАСХОДИ ЗА ДАНОК НА ДОБИВКА

Главните компоненти на данокот на добивка во извештајот за сеопфатен приход се следните:

	Во илјади денари	
	Година која завршува на 31	
	2014	декември
	2013	2013
Расход за тековен данок на добивка	<u>177,841</u>	<u>5,772</u>
	<u>177,841</u>	<u>5,772</u>

Вкупниот трошок за годината може да се усогласи со сметководствената добивка на следниот начин:

	Во илјади денари	
	Година која завршува на 31	
	2014	декември
	2013	2013
Добивка пред оданочување	<u>2,061,723</u>	<u>1,234,654</u>
Данок на добивка согласно законската даночна стапка од 10%	206,172	123,465
Данок на расходи непризнаени за даночни цели	9,320	6,878
Даночни ослободувања за нераспределена нето добивка	<u>(37,651)</u>	<u>(124,571)</u>
По ефективна стапка од 8,63% (2013: 0,47%)	<u>177,841</u>	<u>5,772</u>

Како резултат на анти-кризните мерки, Законот за данок на добивка кој беше во сила од 2009 до 2013 предвидуваше дека добивката за претходно споменатите години не е предмет на оданочување и стапката од 10% се применува единствено за трошоците кои не се одбиваат за целите на оданочување.

Законот за данок на добивка беше изменет во 2014 година, каде конечниот данок на добивка се пресметува според стапка од 10% за добивката која е предмет на известување во Извештајот за сеопфатна добивка, прилагодена за одредени ставки според одредбите на локалното даночно законодавство.

Акумулираната нераспределена добивка за годините од 2009 до 2013 ќе биде предмет на оданочување во моментот на распределбата.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Парични средства во благајна	1,335,657	1,229,271
Сметки и депозити во НБРМ, освен задолжителни депозити во странска валута	4,982,831	3,653,423
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки	1,477,781	1,168,427
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки	4,931	1,587
Благајнички записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	6,575,298	6,462,846
Државни записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	99,757	-
Орочени депозити со период на достасување до три месеци	1,140,082	1,193,521
Останати краткорочни високоликвидни средства	368	246
Побарувања врз основа на камати	17	2,419
Вклучено во Извештајот за паричниот тек	15,616,722	13,711,740
Задолжителни депозити во странска валута	2,802,187	2,875,194
Ограничени депозити	41,100	30,993
	<u>18,460,009</u>	<u>16,617,927</u>

Сметките и депозитите во НБРМ, освен задолжителни депозити во странска валута во износ од 4.982.831 илјади денари (2013: 3.653.423 илјади денари) претставуваат задолжителна резерва во денари. На задолжителната резерва во денари се пресметува камата во висина од 0% на годишно ниво (2013: 1% на годишно ниво).

Благајничките записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар во износ од 6.575.298 илјади денари (2013: 6.462.846 илјади денари) се записи издадени од Централната банка и имаат период на доспевање од 35 дена. Каматните стапки за овие записи се 3,25 % на годишно ниво (2013: 3,25% на годишно ниво).

Државните записи со кои можеше да се тргува на секундарниот пазар во 2014 година во износ од 99.757 илјади денари претставуваат записи издадени од Министерството за Финансии на Република Македонија со рок на достасување до три месеци и каматната стапка од 3,60% годишно.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

17. ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ПО ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ ПРЕКУ БИЛАНСОТ НА УСПЕХ

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Должнички хартии од вредност издадени од државата	7,485	15,793
Сопственички хартии од вредност издадени од банки	285,518	217,271
	<u>293,003</u>	<u>233,064</u>

Банката тргува со средствата за тргување со цел генерирање на добивка од краткорочните флукуации на берзанската цена на овие средства. Банката нема значајно влијание врз банките во кои има сопственички инструменти за тргување со оглед на незначајниот процент на сопственост во основниот капитал на овие банки.

18. ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА ПРОДАЖБА

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Должнички хартии од вредност издадени од државата	11,555,789	11,241,665
Сопственички хартии од вредност издадени од банки	3,476	3,476
Сопственички хартии од вредност издадени од други лица	385,718	367,285
	<u>11,944,983</u>	<u>11,612,426</u>
(Исправка на вредност)	<u>(312,106)</u>	<u>(302,721)</u>
	<u>11,632,877</u>	<u>11,309,705</u>

Движење на исправката на вредноста:

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Состојба на почеток на годината	302,721	307,107
Дополнителна исправка на вредноста за годината (Белешка 11)	3,601	8,667
Ефект од курсни разлики	5,784	(13,053)
	<u>312,106</u>	<u>302,721</u>

Должничките хартии од вредност издадени од државата во износ од 11.555.789 илјади денари го вклучуваат износот од 6.771.110 илјади денари (2013: 9.590.162 илјади денари) кој се однесува на записите издадени од Министерството за финансии на Република Македонија со кои може да се тргува на секундарниот пазар со достасување од шест месеци до една година и фиксна каматна стапка од 1,70% до 3,60% годишно (2013: од 3,10% до 4,25% годишно) како и износот од 4.784.679 илјади денари (2013: 1.651.503 илјади денари) кој се однесува на континуираните купонски државни обврзници издадени од Република Македонија со достасаност од јули 2012 до декември 2016 година и фиксна каматна стапка од 2% до 5,30% годишно (2013: од 3,8% до 5,30% годишно) кои се отплаќаат со годишни купони.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

19. ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ДО ДОСТАСУВАЊЕ

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Должнички хартии од вредност издадени од државата	<u>132,274</u>	<u>667,319</u>
	<u><u>132,274</u></u>	<u><u>667,319</u></u>

Обврзниците издадени од државата во износ од 132.274 илјади денари (2013: 667,319 илјади денари) претставуваат обврзници издадени од страна на Република Македонија за нефункционални побарувања на Банката од четири најголеми должници, во согласност со Законот за гарантирање на инвестицијата на стратешки инвеститори и за превземање на одделни побарувања од крајни корисници од страна на Република Македонија во Банката. Овие обврзници носат каматна стапка од тримесечен ЕУРИБОР плус маргина од 1 процентен поен и се наплатуваат во 56 еднакви тромесечни рати почнувајќи од 2001 до 2014 година.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

20. КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД БАНКИ

	Годината која завршува на 31 декември 2014		Во илјади денари Годината која завршува на 31 декември 2013	
	Краткорочни	Долгорочни	Краткорочни	Долгорочни
	Кредити на домашни банки	206	-	205
Кредити на странски банки	31,160	-	80,249	-
Останати побарувања од други банки	-	145,434	-	112,841
Побарувања врз основа на камати	419	-	154	-
	<u>31,785</u>	<u>145,434</u>	<u>80,608</u>	<u>112,841</u>
(Исправка на вредност)	<u>(22,526)</u>	<u>-</u>	<u>(26,721)</u>	<u>-</u>
	<u>9,259</u>	<u>145,434</u>	<u>53,887</u>	<u>112,841</u>
	<u>154,693</u>		<u>166,728</u>	

Движење на исправката на вредноста:

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Состојба на почеток на годината	26,721	23,519
Исправка на вредноста за годината (Белешка 11)	22,199	3,597
Ослободување на исправката на вредноста (Белешка 11)	<u>(26,394)</u>	<u>(395)</u>
Состојба на крајот на годината	<u>22,526</u>	<u>26,721</u>

Дел од кредитите на странски банки во износ од 20.945 илјади денари (2013: 65.609 илјади денари) се ограничени и претставуваат средства во банки во Република Србија, за кои е отворена стечајна постапка во јануари 2002 година (Белешка 26).

Во останатите побарувања од странски банки се вклучени ограничени сметки во износ од 145.434 илјади денари (2013: 112.841 илјади денари), кои претставуваат депозити во Barclays Bank и HSBC, Лондон, Велика Британија, како обезбедување за трансакции со VISA и MASTER платежните картички. Овие средства не се на располагање во секојдневното работење на Банката.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

21. КРЕДИТИ НА КОМИТЕНТИ

а) Анализа на кредитите според вид на комитент

	Годината која завршува на 31 декември 2014		Во илјади денари Годината која завршува на 31 декември 2013	
	Краткорочни	Долгорочни	Краткорочни	Долгорочни
	Нефинансиски друштва			
побарувања по главница	13,512,397	9,757,223	11,919,689	9,925,892
побарувања по камати	87,562	-	68,785	-
Држава				
побарувања по главница	1,152	-	1,147	1,097
побарувања по камати	-	-	5	-
Непрофитни организации				
побарувања по главница	221	2,625	806	3,337
побарувања по камати	20	-	25	-
Домаќинства				
побарувања по главница				
станбени кредити	308,438	8,399,187	215,482	8,014,495
потрошувачки кредити	1,028,553	21,529,572	888,166	19,720,544
автомобилски кредити	64,549	256,052	70,136	466,371
кредитни картички	895,829	1,582,561	805,949	1,525,232
други кредити	156,597	-	143,796	-
побарувања по камати	108,724	-	108,544	-
Тековна достасаност	<u>5,781,773</u>	<u>(5,781,773)</u>	<u>5,949,904</u>	<u>(5,949,904)</u>
	<u>21,945,815</u>	<u>35,745,447</u>	<u>20,172,434</u>	<u>33,707,064</u>
Вкупно бруто кредити	<u>57,691,262</u>		<u>53,879,498</u>	
(Исправка на вредност)	<u>(5,081,549)</u>		<u>(4,927,319)</u>	
	<u>52,609,713</u>		<u>48,952,179</u>	

Прикажаната исправка на вредност претставува вкупна резервација и се однесува на краткорочни и долгорочни кредити на комитенти.

Движење на исправката на вредноста:

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Состојба на почеток на годината	4,927,319	4,479,072
Исправка на вредноста за годината (Белешка 11)	997,701	1,659,031
Ослободување на исправката на вредноста (Белешка 11)	(1,037,200)	(1,247,989)
Наплата	320,982	303,073
Отпис	<u>(127,253)</u>	<u>(265,868)</u>
Состојба на крајот на годината	<u>5,081,549</u>	<u>4,927,319</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

21. КРЕДИТИ НА КОМИНТЕНТИ (продолжение)

б) Анализа на кредити по сектори

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Земјоделство и шумарство	874,962	605,761
Рударство и вадење на камен	69,093	116,695
Преработувачка индустрија	7,876,173	6,927,058
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	1,837,379	2,157,098
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	33,865	19,285
Градежништво	1,375,143	1,562,654
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и моторцикли	5,434,947	4,992,118
Транспорт и складирање	858,872	675,458
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	287,021	360,380
Информации и комуникации	240,454	80,111
Финансиски дејности и дејности на осигурување	153,693	153,219
Дејности во врска со недвижен имот	444,553	317,690
Стручни, научни и технички дејности	313,222	300,314
Административни и помошни услужни дејности	-	73,317
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	1,064	1,057
Образование	98,366	83,085
Дејности на здравствена и социјална заштита	36,388	27,224
Уметност, забава и рекреација	71,841	95,221
Други услужни дејности	14,676	25,747
Физички лица	32,588,001	30,378,687
	<u>52,609,713</u>	<u>48,952,179</u>

в) Анализа на кредити според видот на обезбедувањето

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Парични средства и парични еквиваленти или ограничени сметки во Банката	1,178,756	1,166,067
Државни хартии од вредност	1,759	2,317
Државни гаранции	1,593,028	1,761,460
Банкарски гаранции	65,925	159,081
Корпоративни гаранции	1,156,647	861,681
Залог на недвижен имот	24,481,565	23,025,693
Залог на опрема и друг подвижен имот	1,913,990	2,143,416
Останати видови обезбедување	1,142,969	1,416,292
Необезбедени	21,075,074	18,416,172
	<u>52,609,713</u>	<u>48,952,179</u>

г) Ризици и неизвесности

Раководството на Банката евидентираше резервации за загуби поради оштетување за сите познати и предвидливи ризици на датумот на финансиските извештаи. Портфолиото на Банката содржи одреден број на должници чија можност за отплата на долговите беше под влијание на економските случувања во Република Македонија. Портфолиото исто така содржи одреден број на должници кои се вклучени во процесот на реструктурирање и за кои се очекува да резултираат во делумна или целосна наплата на побарувањата на Банката. Побарувањата од овие должници беа класифицирани врз основа на последните расположливи информации и очекувања за ефектите од процесот на реструктурирање.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година**21. КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД ДРУГИ КОМИТЕНТИ (продолжение)****г) Ризици и неизвесности (продолжение)**

Банката продолжува да ги обезбедува побарувањата првенствено со недвижен имот, индустриско земјиште, градежни објекти и опрема за корпоративните кредити, а во случај на кредити на физички лица обезбедувањето на кредитите е во зависност од видот на производот. Во зависност од класификацијата на кредитите, раководството вложува максимални напори за навремена реализација на обезбедувањето. Во случај истото да се покаже како неуспешно, во иднина ќе биде неопходно да биде извршена дополнителна резервација за загуби поради оштетување.

Работењето на Банката може да биде под влијание на финансиските трендови во случај да дојде до влошување на вкупното глобално и локално економско опкружување. Во текот на 2014 и 2013 година, кога глобалната финансиска криза почна позасилено да се чувствува во домашната економија, Банката не се соочи со било какви проблеми на ликвидност, со оглед дека претходно превзеде мерки на зајакнување на нејзината капитална основа преку задржување на добивката.

Потенцијално влијание од финансиската криза би можело да се очекува во намалување на домашните штедни влогови. Раководството на Банката реагира соодветно на било какви промени на пазарот и економијата во целина. Некои од преземените мерки се: ограничување на долгорочното кредитирање споредено со краткорочното кредитирање, развивање на кредитни производи со повисоки каматни маргини, зајакнување на процесот на мониторинг на големите комитенти и сектори спрема кои Банката е најмногу изложена, обезбедување на соодветна рамнотежа помеѓу активните и пасивните каматни стапки, преоценување на односите со соодветните банки и други учесници на локалниот финансиски пазар, каде што е возможно зголемување на лимитите на обезбедување. Сето горенаведено е фокусирано со цел да ја заштити и развие тековната и идната база на комитенти кредитокорисници/депоненти во правец на остварување на целите на Банката за 2014 година и понатаму.

Тековно, влијанието на финансиската криза има ограничено влијание на работењето на Банката; меѓутоа, идниот неповолен развој во извесни индустриски гранки може да има влијание на способноста на комитентите за отплата на нивните долгови, кое пак може да има последователно влијание на нивото на исправката на вредноста на кредитите. Врз основа на горенаведеното, било каква дополнителна исправка, доколку постои, не може да се утврди во овој момент со разумна точност.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

22. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

а) Нетековни средства кои се чуваат за продажба

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Средства превземени врз основа на ненаплатени побарувања		
Земјиште	4,091	4,124
Градежни објекти	794,020	785,505
Останато	4,678	4,959
	<u>802,789</u>	<u>794,588</u>
 (Исправка на вредност за оштетување)	 (325,892)	 (242,438)
	<u><u>476,897</u></u>	<u><u>552,150</u></u>

б) Останати побарувања и однапред платени трошоци

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Побарувања од купувачите	46,675	101,361
Однапред платени трошоци	5,017	7,493
Побарувања за провизии и надоместоци	10,259	12,115
Аванси на добарувачи	2,544	1,092
Аванси за недвижности и опрема	1,662	7,204
Останати побарувања	113,763	120,722
	<u>179,920</u>	<u>249,987</u>
 (Исправка на вредноста) (Белешка 11)	 (43,006)	 (41,775)
	<u><u>136,914</u></u>	<u><u>208,212</u></u>

Движење на исправката на вредноста во останати побарувања и однапред платени трошоци:

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Состојба на почеток на годината	41,775	53,043
Исправка на вредноста за годината	20,028	31,129
Ослободување на исправката на вредноста	(18,797)	(41,704)
Отпис	-	(693)
	<u>-</u>	<u>(693)</u>
 Состојба на крајот на годината	 <u><u>43,006</u></u>	 <u><u>41,775</u></u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

23. НЕДВИЖНОСТИ ДАДЕНИ ПОД ЗАКУП

	<u>Во илјади денари</u>
Набавна вредност	
Состојба на 1 јануари 2013	220,796
Отуѓување и расходување	<u>(6,751)</u>
Состојба на 31 декември 2013	<u>214,045</u>
Состојба на 1 јануари 2014	214,045
Пренос од преземени средства за наплата на побарувања	196
Отуѓување и расходување	<u>(23,920)</u>
Состојба на 31 декември 2014	<u>190,321</u>
Акумулирана амортизација	
Состојба на 1 јануари 2013	27,954
Амортизација за годината	3,326
Отуѓување и расходување	<u>(1,497)</u>
Состојба на 31 декември 2013	<u>29,783</u>
Состојба на 1 јануари 2014	29,783
Амортизација за годината	2,969
Отуѓување и расходување	<u>(21,642)</u>
Состојба на 31 декември 2014	<u>11,110</u>
Оштетување (исправка на вредноста)	
Состојба на 1 јануари 2013	80,610
Исправка на вредноста за годината (Белешка 11)	9,902
Состојба на 31 декември 2013	<u>90,512</u>
Состојба на 1 јануари 2014	90,512
Исправка на вредноста за годината (Белешка 11)	5,220
Состојба на 31 декември 2014	<u>95,732</u>
Carrying amount	
Состојба на 31 декември 2013	<u>93,750</u>
Состојба на 31 декември 2014	<u>83,479</u>

Со состојба на 31 декември 2014 година, објективната вредност на недвижноста под закуп одговара на сметководствената вредност презентирани во овие финансиски извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
24. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Во илјади денари			
	Софтвер	Вложувања во нематеријални средства земени под закуп	Останати нематеријални средства	Вкупно
Набавна вредност				
На 1 јануари 2013 година	562,718	135,087	5,656	703,461
Зголемувања	24,567	593	375	25,535
Отуѓување и расходување	(229)	-	-	(229)
Пренос	5,654	-	(3,837)	1,817
На 31 декември 2013 година	<u>592,710</u>	<u>135,680</u>	<u>2,194</u>	<u>730,584</u>
На 1 јануари 2014 година	592,710	135,680	2,194	730,584
Зголемувања	41,191	3,261	-	44,452
Отуѓување и расходување	-	(10,298)	-	(10,298)
Пренос	417	-	(366)	51
На 31 декември 2014 година	<u>634,318</u>	<u>128,643</u>	<u>1,828</u>	<u>764,789</u>
Акумулирана амортизација				
На 1 јануари 2013 година	484,257	102,564	-	586,821
Амортизација за годината	38,562	15,163	-	53,725
Отуѓување и расходување	(228)	-	-	(228)
На 31 декември 2013 година	<u>522,591</u>	<u>117,727</u>	<u>-</u>	<u>640,318</u>
На 1 јануари 2014 година	522,591	117,727	-	640,318
Амортизација за годината	26,732	10,570	-	37,302
Отуѓување и расходување	-	(10,158)	-	(10,158)
На 31 декември 2014 година	<u>549,323</u>	<u>118,139</u>	<u>-</u>	<u>667,462</u>
Сметководствена вредност				
На 31 декември 2013 година	<u>70,119</u>	<u>17,953</u>	<u>2,194</u>	<u>90,266</u>
На 31 декември 2014 година	<u>84,995</u>	<u>10,504</u>	<u>1,828</u>	<u>97,327</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
25. НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА

	Во илјади денари			
	Градежни објекти	Мебел и опрема	Недвижности и опрема во подготовка	Вкупно
Набавна вредност				
На 1 јануари 2013 година	1,175,593	1,242,442	5,944	2,423,979
Зголемувања	9,121	43,979	6,448	59,548
Пренос	-	3,441	(5,258)	(1,817)
Отуѓување и расходување	<u>(11,901)</u>	<u>(98,735)</u>	<u>-</u>	<u>(110,636)</u>
На 31 декември 2013 година	<u>1,172,813</u>	<u>1,191,127</u>	<u>7,134</u>	<u>2,371,074</u>
На 1 јануари 2014 година	1,172,813	1,191,127	7,134	2,371,074
Зголемувања	21,389	57,028	11,022	89,439
Пренос	6,048	776	(6,875)	(51)
Отуѓување и расходување	<u>(41,716)</u>	<u>(8,193)</u>	<u>-</u>	<u>(49,909)</u>
На 31 декември 2014 година	<u>1,158,534</u>	<u>1,240,738</u>	<u>11,281</u>	<u>2,410,553</u>
Акумулирана амортизација				
На 1 јануари 2013 година	433,826	1,102,424	-	1,536,250
Амортизација за годината	28,697	61,461	-	90,158
Отуѓување и расходување	<u>(3,341)</u>	<u>(98,277)</u>	<u>-</u>	<u>(101,618)</u>
На 31 декември 2013 година	<u>459,182</u>	<u>1,065,608</u>	<u>-</u>	<u>1,524,790</u>
На 1 јануари 2014 година	459,182	1,065,608	-	1,524,790
Амортизација за годината	28,523	44,469	-	72,992
Отуѓување и расходување	<u>(13,493)</u>	<u>(8,190)</u>	<u>-</u>	<u>(21,683)</u>
На 31 декември 2014 година	<u>474,212</u>	<u>1,101,887</u>	<u>-</u>	<u>1,576,099</u>
Сметководствена вредност				
На 31 декември 2013 година	<u>713,631</u>	<u>125,519</u>	<u>7,134</u>	<u>846,284</u>
На 31 декември 2014 година	<u>684,322</u>	<u>138,851</u>	<u>11,281</u>	<u>834,454</u>

Градежните објекти на Банката на 31 декември 2014 година вклучуваат имот со нето сметководствена вредност од 39.658 илјади денари (2013: 126,226 илјади денари) за кој Банката не поседува соодветни документи за сопственост што се должи на некомплетна катастарска евиденција.

Со состојба на 31 декември 2014 и 2013 година врз недвижниот имот и опремата на Банката не е воспоставен никаков залог или хипотека.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

26. ДЕПОЗИТИ НА БАНКИ

	31 декември 2014		Во илјади денари 31 декември 2013	
	До една година	Над една година	До една година	Над една година
Тековни сметки				
во домашни банки	2,589	-	6,123	-
во странски банки	16,790	-	28,773	-
	<u>19,379</u>	<u>-</u>	<u>34,896</u>	<u>-</u>
Орочени депозити				
во странски банки	252,802	-	89,256	-
	<u>252,802</u>	<u>-</u>	<u>89,256</u>	<u>-</u>
Ограничени депозити				
во домашни банки				
во странски банки	20,945	-	65,609	-
	<u>20,945</u>	<u>-</u>	<u>65,609</u>	<u>-</u>
Обврски врз основа на камати за депозити				
во домашни банки				
во странски банки	54	-	3	-
	<u>54</u>	<u>-</u>	<u>3</u>	<u>-</u>
Вкупно депозити на банки	<u>293,180</u>		<u>189,764</u>	

Ограничените депозити во странски банки во износ од 20,945 илјади денари (2013: 65.609 илјади денари) претставуваат депозити на банки од Република Србија за кои е отворена стечајна постапка во јануари 2002 година (Белешка 20).

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
27. ДЕПОЗИТИ НА ДРУГИ КОМИНТЕНТИ

	Во илјади денари			
	31 декември 2014		31 декември 2013	
	До една година	Над една година	До една година	Над една година
Нефинансиски друштва				
Тековни сметки	7,056,061	-	6,709,521	-
Депозити по видување	28,360	-	90,691	-
Орочени депозити	2,313,901	1,393,606	3,777,946	1,123,070
Ограничени депозити	337,510	557,819	264,790	428,635
Останати депозити	58,793	-	6,139	-
Обврски по камати за депозити	52,476	-	61,890	-
	<u>9,847,101</u>	<u>1,951,425</u>	<u>10,910,977</u>	<u>1,551,705</u>
Држава				
Тековни сметки	119,307	-	115,020	-
Орочени депозити	-	-	48,450	-
Ограничени депозити	86	-	41	783
Обврски по камати за депозити	-	-	348	-
	<u>119,393</u>	<u>-</u>	<u>163,859</u>	<u>783</u>
Непрофитни организации				
Тековни сметки	410,634	-	414,493	-
Депозити по видување	-	-	14	-
Орочени депозити	227,682	97,782	223,546	95,482
Ограничени депозити	3,036	1,411	4,019	-
Обврски по камати за депозити	1,964	-	2,493	-
	<u>643,316</u>	<u>99,193</u>	<u>644,565</u>	<u>95,482</u>
Финансиски друштва, освен банки				
Тековни сметки	43,633	-	43,374	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	213,400	406,685	454,605	292,421
Ограничени депозити	222	35,257	707	166
Обврски по камати за депозити	13,992	-	9,722	-
	<u>271,247</u>	<u>441,942</u>	<u>508,408</u>	<u>292,587</u>
Домаќинства				
Тековни сметки	11,753,980	-	10,223,309	-
Депозити по видување	28,970	-	12,400	-
Орочени депозити	23,212,406	14,469,820	24,107,459	11,812,074
Ограничени депозити	848,543	1,339,639	487,651	1,499,437
Обврски по камати за депозити	95,321	-	75,048	-
	<u>35,939,220</u>	<u>15,809,459</u>	<u>34,905,867</u>	<u>13,311,511</u>
Нерезиденти, освен банки				
Тековни сметки	259,131	-	273,247	-
Депозити по видување	102	-	1	-
Орочени депозити	227,668	213,154	257,102	180,240
Ограничени депозити	54,961	26,078	45,018	26,048
Обврски по камати за депозити	3,167	-	977	-
	<u>545,029</u>	<u>239,232</u>	<u>576,345</u>	<u>206,288</u>
Тековна достасаност	7,844,120	(7,844,120)	7,319,911	(7,319,911)
	<u>55,209,426</u>	<u>10,697,131</u>	<u>55,029,932</u>	<u>8,138,445</u>
Вкупно депозити на други коминтенти	<u>65,906,557</u>		<u>63,168,377</u>	

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

28. ОБВРСКИ ПО КРЕДИТИ

	31 декември 2014		Во илјади денари 31 декември 2013	
	До една година	Над една година	До една година	Над една година
<i>домашни извори:</i>				
Агенција за управување со средства				
- долгорочен кредит во износ од 149.399 илјади денари (2013: 149.399 илјади денари) достасува еднократно во јануари 2020 година. Соодветниот трошок за овој кредит изнесува 1,5% годишно	1,133	149,399	6	149,399
Агенција за недоволно развиени подрачја				
- достасан во 2011 година, каматна стапка од 3,9% на годишно ниво (2013: 3,9% год.)	15,689	-	15,689	-
Македонска банка за поддршка на развојот				
- со рок на достасување во 2019 година и каматна стапка од 1,0% на годишно ниво (2013: 1,0%.)	1,449	681,218	1,180	759,262
	18,271	830,617	16,875	908,661
<i>странски извори:</i>				
Фонд за социјален развој при Советот на Европа				
- со рок на достасување во 2014 година и фиксна каматна стапка од 6,73% на годишно ниво	-	-	7,860	54
ICDF Тајван				
- со отплата во 20 еднакви полугодишни рати до 2014 година и каматна стапка од шестмесечен LIBOR намален за 0,5% на годишно ниво	-	-	9	4,735
Други банки				
	-	5,957	-	5,957
	-	5,957	7,869	10,746
Тековна достасаност на долгорочни кредити	214,103	(214,103)	216,116	(216,116)
	232,374	622,471	240,860	703,291
Вкупно обврски по кредити	854,845		944,151	

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

29. СУБОРДИНИРАН ДОЛГ

				Во илјади денари	
		Достасува	Каматна стапка	31 декември 2014	31 декември 2013
NBG Атина, Грција:					
Обврски за главница од 20 милиони	ЕУР	27.12.2016	3 месечен EURIBOR +0,85% год.	1,229,628	1,230,224
Обврски за главница од 25 милиони	ЕУР	05.11.2018	3 месечен EURIBOR +3,7% год.	1,537,035	1,537,784
Обврски врз основа на камати				9,307	9,755
				<u>2,775,970</u>	<u>2,777,763</u>

Средствата се добиени со цел зајакнување на регулаторниот капитал на Банката, создавање на услови за реализација на проектираните цели од Деловниот план на Банката, зголемување на конкурентната позиција и пазарното учество на Банката, нејзината профитабилност како и зголемување на Тиер 2 стапката на адекватност на капиталот и другите квантитативни и квалитативни индикатори на Банката.

Каматата се плаќа квартално. Договорено е со кредиторот дека субординираниот долг треба да биде:

- Безусловно неотповиклив;
- Потполно и навремено достапен за покривање на ризиците на Банката и загубите во работењето;
- Да не е обезбеден со друг тип на обезбедување од страна на Банката или лице поврзано со Банката;
- Во случај на стечај или ликвидација на Банката, субординираниот долг ќе се исплати пред да се намират обврските спрема акционерите на Банката;
- Да не се користи за дополнителни обврски на Банката;
- Да нема третман на депозит.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

30. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Неалоцирани приливи по депозити и останати приливи	909,977	634,035
Акумулирани расходи	243,939	165,869
Обврски за данок на добивка	172,665	888
Приоритетни акции	90,978	90,978
Одложени приходи	27,604	25,757
Обврски кон добавувачите	15,262	9,630
Оспорени трансакции со VISA картички	14,596	16,197
Обврски за провизии и надомести	4,659	26
Обврски за дивиденда на приоритетни акции	4,716	5,587
Старателски сметки (Белешка 35б)	(4)	(3)
	<u>1,484,392</u>	<u>948,964</u>

Банката има издадено 227.444 неотповикливи приоритетни акции со номинална вредност од 400 денари.

Приоритетните акции даваат право на првенство во исплата на дивиденда и немаат право на глас и учество во стечајната, односно ликвидационата маса на Банката во случај на покренување на стечајна, односно ликвидациона постапка.

На 31 декември 2014 година Банката издвои износ од 3.639 илјади денари како дивиденда за сопствениците на овие акции за 2014 година (2013: 4.549 илјади денари).

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

31. РЕЗЕРВАЦИИ

	Во илјади денари			
	Вонбилансни ставки	Судски спорови	Користи за вработените	Вкупно
На 1 јануари 2013 година	103,026	14,938	20,439	138,403
Дополнителни резервации	19,293	34,298	10,762	64,353
Искористени резервации	-	(1,115)	(273)	(1,388)
Ослободувања на резервации	(3,408)	(2,032)	(510)	(5,950)
На 31 декември 2013 година	<u>118,911</u>	<u>46,089</u>	<u>30,418</u>	<u>195,418</u>

	Во илјади денари			
	Вонбилансни ставки	Судски спорови	Користи за вработените	Вкупно
На 1 јануари 2014 година	118,911	46,089	30,418	195,418
Дополнителни резервации	19,192	11,184	3,257	33,633
Искористени резервации	-	(374)	(488)	(862)
Ослободувања на резервации	(19,856)	(9,315)	(1,925)	(31,096)
На 31 декември 2014 година	<u>118,247</u>	<u>47,584</u>	<u>31,262</u>	<u>197,093</u>

Сегашната вредност на наведените користи за вработените е утврдена со дисконтирање на проценетите идни парични одливи.

Основните користени актуарски претпоставки се следните:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Каматна стапка	4.35%	4.60%
Просечен пораст на плати	4.50%	4.50%
Стапка на инфлација	2.50%	2.00%

Стапка на морталитет:

Од студијата на стапките на морталитет од минатите години, ја утврдивме илустративната очекувана стапка на морталитет во Република Македонија. Користена е таблицата за морталитет на Швајцарија, која претставува разумна апроксимација на долгорочната стапка на морталитет во земјата.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

32. ЗАПИШАН КАПИТАЛ

а) Акционерски капитал

Запишаниот капитал на Банката на 31 декември 2014 и 2013 година го сочинуваат 17.460.180 целосно платени обични акции со номинална вредност од 201.1 денари. Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на еден глас на Собранието на Банката за еквивалент од една обична акција, како и право да учествуваат подеднакво во поделбата на остатокот од стечајната, односно ликвидационата маса на Банката.

Структурата на акционерите кои имаат сопственост која надминува 5% од издадените акции со право на глас на 31 декември 2014 и 2013 година официјално објавена и прифатена од Централниот депозитар за хартии од вредност на Република Македонија, е следната:

	31 декември 2014		31 декември 2013	
	% на учество	Во илјади денари	% на учество	Во илјади денари
Национална Банка на Грција	94.64%	3,323,094	94.64%	3,323,094
Останати	5.36%	188,148	5.36%	188,148
	<u>100%</u>	<u>3,511,242</u>	<u>100%</u>	<u>3,511,242</u>

б) Ревалоризациони резерви

Ревалоризационите резерви се состојат од нереализирани добивки и загуби кои произлегуваат од промена на објективната вредност на вложувањата во хартии од вредност расположиви за продажба.

Компоненти на останата сеопфатна добивка

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
<i>Финансиски средства расположиви за продажба:</i>		
Нето добивка/ (загуба) за финансиската годината	2,586	(13,467)
Утврдени обврски за бенефиции:	<u>(12)</u>	<u>(7,503)</u>
Останата сеопфатна добивка	2,574	(20,970)
Намалена за данок на добивка поврзан со компонентите на останата сеопфатна добивка		
<i>Финансиски средства расположиви за продажба:</i>	<u>-</u>	<u>-</u>
Останата сеопфатна добивка за финансиската година, без вклучен данок	<u>2,574</u>	<u>(20,970)</u>

в) Законски резерви

Во согласност со локалната законска регулатива Банката треба да пресмета и издвои најмалку 5% од нето добивката за годината во законски резерви се додека нивото на законските резерви не достигне износ кој е еднаков на 1/10 од основната главнина. Додека законската резерва не го надмине определениот најмал износ, може да се употребува само за покривање на загубите. Кога законската резерва ќе го надмине најмалиот износ и по покривање на сите загуби, со одлука на Собранието, истата може да се употреби за исплата на дивиденди, но само доколку таа за деловната година не го достигнала најмалиот износ за распределба пропишан со Законот за трговски друштва или со Статутот на Банката.

г) Останати резерви

Останатите резерви претставуваат фонд кој е утврден врз основа на интерната политика на Банката и се користи за разни намени, класифицирани како рестриктивни.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
33. ЗАРАБОТКА ПО АКЦИЈА

Заработката по акција се пресметува со делење на нето добивката за финансиската година која им припаѓа на имателите на акции со пондерираниот просечен број на обични акции ненаплатени во текот на годината.

Следното ја отсликува добивката и податоците за акциите во пресметките на заработка по акција:

	31 декември 2014	31 декември 2013
Нето-добивка за годината која им припаѓа на имателите на акции за основна и разводнета заработка по акција (Во илјади денари)	1,883,882	1,228,882
Пондерирани просечен број на акции за основна и разводнета заработка по акција	17,460,180	17,460,180
Основна заработка по акција (во денари)	107.90	70.38
Разводнета заработка по акција (во денари)	107.90	70.38

34. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ЛИЦА

Поврзаните лица ги вклучуваат најголемите акционери, афилијациите и претпријатијата во заедничка сопственост, контрола/управување на Банката, или чии активности се контролирани од страна на Банката. Сите трансакции со поврзани лица се случуваат во нормалниот тек на работењето на Банката и нивната вредност не се разликува материјално од условите под кои би се одвивале трансакциите со другите субјекти.

Значајните износи и трансакции со поврзани лица се прикажани подолу:

Биланс на состојба

	Во илјади денари			
	Матично друштво	Клучен раководен кадар	Останати поврзани лица	Вкупно
31 декември 2014 година				
Средства				
Тековни сметки	1,359	-	2,713	4,072
Кредити	-	12,614	-	12,614
Побарувања од банки	-	-	733,995	733,995
Софтвер	20,708	-	-	20,708
Други средства	-	-	2	2
	<u>22,067</u>	<u>12,614</u>	<u>736,710</u>	<u>771,391</u>
Обврски				
Депозити	-	30,242	254,188	284,430
Субординиран долг	2,775,970	-	-	2,775,970
	<u>2,775,970</u>	<u>30,242</u>	<u>254,188</u>	<u>3,060,400</u>
31 декември 2013 година				
Средства				
Тековни сметки	2,624	-	1,987	4,611
Кредити	-	13,406	-	13,406
Побарувања од банки	-	-	871,411	871,411
Софтвер	10,647	-	-	10,647
	<u>13,271</u>	<u>13,406</u>	<u>873,398</u>	<u>900,075</u>
Обврски				
Депозити	-	24,988	94,921	119,909
Субординиран долг	2,777,763	-	-	2,777,763
Други обврски	636	-	2	638
	<u>2,778,399</u>	<u>24,988</u>	<u>94,923</u>	<u>2,898,310</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

34. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ЛИЦА (продолжение)

Извештај за сеопфатна добивка

	Во илјади денари			
	Матично друштво	Клучен раководен кадар	Останати поврзани лица	Вкупно
31 декември 2014 година				
Приходи				
Приходи од камати	1	749	1,574	2,324
Останати приходи	-	-	9	9
	<u>1</u>	<u>749</u>	<u>1,583</u>	<u>2,333</u>
Расходи				
Расходи од камати	75,014	-	268	75,282
Расходи од провизии и надомести	-	-	-	-
Останати расходи	<u>33,741</u>	<u>28,715</u>	<u>19</u>	<u>62,475</u>
	<u>108,755</u>	<u>28,715</u>	<u>287</u>	<u>137,757</u>
31 декември 2013 година				
Приходи				
Приходи од камати	1	756	1,164	1,921
	<u>1</u>	<u>756</u>	<u>1,164</u>	<u>1,921</u>
Расходи				
Расходи од камати	74,430	-	613	75,043
Расходи од провизии и надомести	-	-	-	-
Останати расходи	<u>33,345</u>	<u>24,218</u>	<u>20</u>	<u>57,583</u>
	<u>107,775</u>	<u>24,218</u>	<u>633</u>	<u>132,626</u>

Националната Банка на Грција, Атина претставува матична банка и крајно матично друштво на Банката и обезбедува за Банката субординирани кредити. Останатите трансакции со поврзани лица се однесуваат на Обединета Бугарска Банка, Banca Romaneasca S.A., NBG Cairo, NBG Malta, Војвоѓанска Банка, Нови Сад кои се подружници на NBG Групацијата.

Вкупниот надомест и останатите трансакции со клучниот раководен кадар се:

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Краткорочни надомести и бенефиции	26,118	22,064
Останато	<u>2,597</u>	<u>2,154</u>
	<u>28,715</u>	<u>24,218</u>

Банката извршила банкарски трансакции со клучниот раководен кадар во рамките на тековното работење.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година
35. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ
а) Вонбилансни ставки

	Во илјади денари	
	31 декември 2014	31 декември 2013
Платежни гаранции:		
во денари	917,792	1,243,560
во странска валута	570,228	430,784
во денари со девизна клаузула	524,100	136,706
Чинидбени гаранции:		
во денари	322,307	635,454
во странска валута	81,478	115,296
во денари со девизна клаузула	597,399	66,054
Акредитиви во странска валута	202,929	253,406
Акредитиви со парично покрите	57,762	784
Гаранции со парично покрите	433,358	268,923
Неискористени пречекорувања на тековни сметки	1,875,930	1,998,563
Обврски по кредитни картички	5,753,667	5,400,783
Останато	348,363	309,236
	<u>11,685,313</u>	<u>10,859,549</u>
Намалено за резерва за вонбилансни ставки (Белешка 31)	<u>(118,247)</u>	<u>(118,911)</u>
	<u>11,567,066</u>	<u>10,740,638</u>

б) Работи во име и за сметка на трети лица

Банката управува со средства врз основа на провизии во име и за сметка на комитенти. Таквите средства не се на Банката и не се признаени во Билансот на состојба:

	31 декември 2014			31 декември 2013		
	Средства	Обврски	Нето позиција	Средства	Обврски	Нето позиција
Кредити во денари	268,081	268,081	-	226,114	226,114	-
Кредити во странска валута	237,594	237,594	-	225,291	225,291	-
Други побарувања во денари	965,903	965,903	-	970,262	970,262	-
Други побарувања во странска валута	318,371	318,371	-	315,257	315,257	-
Старателски сметки (Белешка 30)	<u>25,378</u>	<u>25,382</u>	<u>(4)</u>	<u>69,288</u>	<u>69,291</u>	<u>(3)</u>
	<u>1,815,327</u>	<u>1,815,331</u>	<u>(4)</u>	<u>1,806,212</u>	<u>1,806,215</u>	<u>(3)</u>

Банката не е изложена на никаков ризик во врска со горните пласмани бидејќи таа не ги гарантира пласманите.

в) Судски спорови

Банката е вклучена во судски постапки од своето редовно работење. Износот на резервации за судските спорови кои се водат против Банката на 31 декември 2014 година изнесува 47.584 илјади денари (2013: 46.089 илјади денари). Раководството на Банката верува дека конечниот исход на овие спорови ќе биде во корист на Банката поради што нема да настанат материјални загуби по основ на овие спорови. Банката во 2014 година издвои резервации за загуби поради оштетување врз основа на судски спорови во износ од 1.495 илјади денари (2013: 31.149 илјади денари).

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2014 година

35. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (продолжение)

г) Обврски по наеми

Банката како наемодавател

Оперативните наеми се однесуваат на недвижности дадени под наем кои се во сопственост на Банката и се состојат од комерцијален недвижен имот издаден под наем на трети лица. Сите договори за наем содржат клаузула за ревидирање на договорената цена на наемот согласно пазарните услови, во случај ако наемателот го остварува своето право да го обнови договорот за наем. Истекувањето на периодот на наем се движи до една година. Добивката од наемнини која ја заработува Банката од издавање на недвижен имот под наем изнесува 2.005 илјади денари (2013: 3.116 илјади денари).

Банката како наемател

Плаќањата за оперативен наем се признаени во останати расходи од дејноста и се однесуваат на деловен простор. Договорите за закуп се до една година и содржат клаузула со која се утврдува отказан рок од 30 дена. Расходите за наемнини кои ги плаќа Банката изнесуваат 60.983 илјади денари (2013: 63.405 илјади денари).

Минималните идни плаќања на наемнини се приближни на нивото на тековните расходи за наемнини.

36. ДАНОЧНИ РИЗИЦИ

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Банката подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година, и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Банката не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски врз оваа основа.

37. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА БИЛАНСОТ НА СОСТОЈБА

Не постојат значајни настани по датумот на билансот на состојба кои бараат соодветно објавување.

38. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Официјалните девизни курсеви користени при искажувањето на најзначајните билансни позиции деноминирани во странска валута се следните:

	<u>2014</u>	Во денари <u>2013</u>
1 УСД	50.5604	44.6284
1 ЕУР	61.4814	61.5113